

De Moeial

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur 14de jaargang nummer 4 - 5 december 1996

Het Allocatie'model' een (half) decanendebat

Donderdag 28 november organiseerde Studiekring Vrij Onderzoek i.s.m. het Brusselse StudentenGenootschap een decanendebat over het 'Allocatiemodel'. Spijts andere verplichtingen, geen tijd en schroom draaide het uit op een half decanendebat. Ook de Rector was niet aanwezig, al had zij een eerdere poging tot debat van de Studiekring laten opschorten omdat zij zelf aanwezig wou zijn op dit 'goed idee' van informatiedoorstroming.

Wel aanwezig waren de heren professoren **Spruyt** (Decaan Rechten-RE), **Tilberghien** (Decaan Toegepaste Wetenschappen-TW), **Van Camp** (Decaan Geneeskunde, Tandheelkunde en Farmacie-GF) en **De Greef** (Decaan Economische, Sociale en Politieke-ESP), de moderator was **Karin Verelst** (Licenciaat in de Wijsbegeerte en in de Biologie, en doctoraatsstudente in de Wijsbegeerte). Wat volgt is de neerslag van een technisch debat, maar de lezer hoeft zich niet afgeschrokken te voelen: wij zullen één en ander proberen te ontsluiten.

De bedoeling

Dirk De Smet (Studiekring Vrij Onderzoek) zette kort uiteen waarover en waarom er gedebatteerd werd. Het Allocatiemodel is het financieringsmodel dat het budget dat de universiteit krijgt toebedeeld van de (Vlaamse) overheid over de verschillende 'entiteiten' (in de huidige constellatie nog steeds faculteiten) verdeelt. Een aangepaste versie van een eerste model werd door de Raad van Bestuur goedgekeurd en daarmee ook opgedrongen aan de universitaire gemeenschap. Op bepaalde faculteiten werd aan de alarmbel getrokken; er kwam commentaar van assistenten en professoren en ook de studenten vonden dat één en ander nogal vlug werd beslist en dat de informatie over die beslissing uitbleef. De Studiekring Vrij Onderzoek had dan ook liefst een debat gehad voor het model werd goedgekeurd. Bij een eerste poging werden alle decanen bereid gevonden, maar greep de Rector in omdat zij niet aanwezig kon zijn en dit een goed idee vond, 'want zij was dit ook al van plan'. Bij een tweede poging bleken enkele Decanen een overvolle agenda te hebben en bij deze derde poging blijkt de Rector simpelweg afwezig, is er één decaan op vakantie, heeft een andere decaan belangrijker dingen te doen en vindt weer een andere dat deze materie niet in 'het studentencircus' besproken hoeft te worden. Het debat (begonnen om 20u15) moest ook afgelopen zijn om 22u, het uur waarop op bevel van de Rector alle VUB-gebouwen gesloten moeten zijn.

De context

Moderator **Karin Verelst** heette alle (ongeveer veertig) 'circusgangers' welkom op dit debat over wat de VUB met zijn subsidies van de Vlaamse Gemeenschap wil doen. Zij gaf een inleiding over de voorgeschiedenis van het onderwijs, subsidies of de verhouding tussen de universiteit en de overheid. In '71 werd er een wet voor de financiering van het onderwijs goedgekeurd: een deel van de subsidie werd per student uitbetaald en op basis van een differentiatie tussen de studenten. De ene student is meer waard dan de andere. Hierdoor werd bijvoorbeeld rekening gehouden met het feit dat een ingenieursopleiding meer materiaal vereist dan een filologenopleiding. Oorspronkelijk werd alleen het onderwijsbudget op deze manier verdeeld, maar later volgde ook het budget voor onderzoek. De jaren '80 en de aanhoudende economische recessie brachten een besparingsvraag met zich mee die vooral te voelen was in

economisch niet renderende sectoren, zoals ook het onderwijs. Ook de universiteit - plaats van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs - kwam in de economische logica van besparingen terecht. Beklemd moet ook worden dat de financiering van het onderwijs het enige instrument is waarmee de overheid het onderwijs kan sturen aangezien onze grondwet nog steeds 'Het Recht op Onderwijs' verzekert en de vrijheid garandeert om het onderwijs te organiseren naar of zonder ideologie. Als we naar onze noorderburen kijken zien we dat zij veel "efficiënter" zijn in het economische denken in het onderwijs: de wetten van de markt schaffen er zelfs de academische vrijheid af. In Nederland werd, sinds de paarse coalitie al sinds aan de macht is, het vrijheidsprincipe van het onderwijs uit de grondwet geschrapt. In dit opzicht mogen we volgens de moderator nog blij zijn dat de verzing in ons dierbaar België een dam opwerpt tegen de technocratisering waardoor de vrijheid van onderwijs stevig verankerd blijft. De VUB heeft de verdienste om zich in het verleden steeds tegen de technocratisering te hebben verzet: onze Alma Mater verzette zich met hand en tand tegen het decreet Coens en tegen het 'Memorandum on Higher Education'. Het Coens-decreet (1991) bracht een hertekening van de financieringsmiddelen met zich mee. Een deel van de kook werd door Coens losgekoppeld van de groei van het aantal studenten. Samen met enkele maatregelen betreffende het patrimonium van de universiteiten bracht één en ander met zich mee dat de VUB in vergelijking met de andere universiteiten sterk benadeeld werd. Gezien de katholieke achtergrond van wijlen Coens wekt dit feit weinig verwondering. Het 'Memorandum on Higher Education', een document van de Europese Commissie, zag het onderwijs enkel en alleen in functie van de concurrentieoorlog tussen de drie grote machtsblokken die deze aarde rijk is. Hierbij moet nog opgemerkt worden dat de Europese Commissie op vlak van onderwijs normaliter enkel bevoegd was voor de beroepsopleidingen. Door elk onderwijs, ook het universitaire, gelijk te schakelen met een beroepsopleiding zag ze haar bevoegdheidssterrein probleemloos uitgebreid.

Nu zitten we met Minister Vanden Bossche (SP) een technocratische onderwijsminister, zonder visie op onderwijs, maar des te meer op rationalisatie. Ook hij is aan het werken aan een 'allesomvattend' decreet van het hoger onderwijs. De VUB heeft alle redenen om zich bedreigd te voelen: Vanden Bossche is de man van de grootschaligheid (kortom Leuven en Gent).

Welke houding neemt de VUB aan ten opzichte van het beleid van deze minister? Karin Verelst vatte het bondig samen: de CoStra-nota en een wijziging van het Organiek Statuut worden stilzwijgend goedgekeurd als richtsnoeren voor de VUB-politiek van de toekomst en tegelijkertijd zal Rector Witte een oproep doen tot publieke discussie rond de toekomst van de VUB. Wat zitten wij hier te doen? Moeten wij vaststellen dat de VUB de puur technische kaart van de economische rationaliteit uitspeelt en ons in het rond laat lullen? Karin Verelst stelt vast dat de VUB bezig is de faculteiten uit zijn beleidsdocumenten te weren en

(vervolg op pagina 5)

EDITORIAAL

Ons kent ons

Op het allocatiedebat dat op 28 november georganiseerd werd door de Studiekring Vrij Onderzoek en het BSG kwam er een vraag uit het publiek die door enkele (twee) van de aanwezige (vier) decanen als de essentie van het debat werd gezien: 'Waar komt het vandaan?' en 'Waar brengt het ons naartoe?'. Ook de betreffende decanen konden deze vragen niet beantwoorden; zij waren immers niet betrokken bij de opstelling van het allocatie'model'. Het is dan ook duidelijk dat er iets schort aan de democratische besluitvorming van onze universiteit. Vanwaar komen immers al die andere beleidsteksten (CoStra, Verankeringsnota e.d.) en waar brengen die ons naartoe? Zij die het willen zeggen kunnen het niet zeggen en zij die het kunnen zeggen zwijgen als de dood (zonder dat ze lijken te beseffen dat ze hiermee ook de democratie naar het graf leiden).

Het lijkt erop dat er ergens bij één of andere verlichte geest een idee tot stand komt, dat dat idee wordt uitgespeeld en dat men enkele commissies opricht die bevolkt worden door die enkelen waarmee men in stamverband mee samenleeft (i.e. peergroep, werkkring, religieuze kring, politieke kring e.a.). Ons kent ons en als je ons niet kent moet je hard je best doen om erkend te worden in je bestaan.

Zo ook met de verkiezingen van Sociale Raad en Raad van Bestuur. Er staan mogelijk zelfs andere onzen op die tegen het 'ons kent ons'-systeem in opstand komen, maar door de onzen gezien worden als onzen van een andere soort (bv. 'een allegaartje van linkse extremisten). Ons zet de strijd in met als enige bedoeling de andere onzen te verwijderen en onze 'macht te vrijwaren (al die 'onzen' willen er zelfs een studententijdschrift voor inpalmen). Ach ja, we leven in België.

Eigenlijk is deze situatie te gek om er woorden aan vuil te maken; tussen al die onzen zitten onbetwijfeld onzen die heel capabel zijn, het goed menen en misschien zelfs openstaan voor andere onzen.

Uit de CoStra, de 'Krijtlijnen', het allocatiemodel en andere verkiezingen blijkt dat dat de debatcultuur aan de VUB eigenlijk een spook is dat door al even spookachtige beleidsmensen op ons afgestuurd wordt. Ondertussen kunnen de onzen in al onze commissies rustig hun werk doen en zonder tegenspraak (als die er al is wordt die wel in de kiem gesmoord) het 'beleid' van de VUB bepalen. De onzen bepalen wat de definities zijn, als die er zijn; en zij bepalen hoe het weinig geld het best onder de onzen verdeeld wordt. Onbetwijfeld een zware taak, op basis van expertise, maar eveneens zonder consensus, laat staan discussie. En wec de onzen die durven kritiek te geven (die dan ook nog gegrond is!). De onzen zullen hem/haar wel klein krijgen.

Ons kent ons en ons zegt wat ons zegt. Wat levert het ons op?

Thierry Serrien

DE RECTOR HEELT (2)

Reeds lang beloofd en nu een feit: de analyse van de rectorale openingsrede, 'recht op onderwijs of selectie'.

VUB-CIRCUIT (3)

Of wat u misschien wel wist, maar niet durfde zeggen.

GEWORTSELD (4)

De Groene Waterman en de Vuhtiek: de verkozenen des volks en zij die afgevoerd werden.

WERKELIJKHEIDSDEBATTEN(6)

"Ethisch socialisme in Vlaanderen" of de doordachte politieke daad van Rosseel. Op p. 7 ook nog nieuws van 'de zes van Leuven' en het aan handen leggen van het Leuvense studententijdschrift *Veto*.

LEERSBRIEVEN (8)

Over de hysterische toestanden van vandaag. Op p.8 ontdekt u ook waar Break the Silence zijn geld aan besteedt.

DE BIZARRE WERELD (9)

Uw gids door de aan u voorbijstrellende actualiteit. Verder ook nog een aankondiging van Student-Aid.

CULT(US) & CULTUUR (10)

Of waar u volgend jaar naar de cinema gaat, welke platen u koopt en wat u best zelf leest om het niet te moeten aanhoren.

CULTUUR KRANT (11)

Suggesties van het huis: de Cultuurdienst trakteert u wederom op een warme winter.

'De toegang tot de universiteit: recht op onderwijs of selectie':

Barones Witte maakt diagnose, remediëert en oriënteert

De academische openingsplechtigheid is normaliter een gelegenheid waarbij de oratoren hun talenten in de redenaarsgave kunnen botvieren om de aanwezigheid van hun persoonlijkheid aan de top van de VUB-hierarchie te verantwoorden. De ene gaat hierbij onverdoeken tewerk. De andere bereikt het via een omweg door het gevoerde beleid de hemel in te prijzen. Gedurende enkele uren worden de aanwezigen in slaap gewiegd met al het moois dat deze beklimmers van het preekgestoelte voor u in petto hebben of hadden. Soms, heel soms, weerklinkt vanuit het preekgestoelte ook een kritische noot. Zo ging het niet dit jaar. De rector, barones Prof. Dr. E. Witte, maakte van de gelegenheid gebruik om het maatschappelijk gevoelig liggende onderwerp van de vrije toegang tot de universiteit aan te snijden.

Wij hoopten -niet zonder enige naïviteit- dat de rector, in haar met luid tromgeroffel aangekondigde openingspeech 'De toegang tot de universiteit: recht op onderwijs of selectie', definitief zou afrekenen met de argumenten van de verdedigers van de numerus clausus en consequent de poorten zou openen voor de paria's van het studentenmilieu. Echter, wij werden geconfronteerd met een laffe anti-climax. Zoals we hieronder zullen aantonen is de rector in een zelfde bedje ziek als diegenen die ze krampachtig probeert te bestrijden namelijk de verdedigers van de numerus clausus.

Het bewijs van deze gewaagde stelling verloopt niet zonder moeilijkheden. De rector vergast ons op de academische openingszitting immers op een zeer coherent vertoog. Met veel branie overtreft ze de voorstanders van de numerus clausus en aanverwanten in hun sluiske argumentatie en menigmaal neemt ze de onvoorwaardelijke critici van de numerus clausus de wind uit de zeilen door hun argumenten gedeeltelijk over te nemen en in te schakelen in haar vertoog. Niet zonder trots poneert ze dan als algemeen besluit van deze strategische denkoefening alternatieve methoden voor de regulering van de studentenaantallen en de oriëntering van de studenten.

Iedereen die van ver of dichtbij betrokken is bij het onderwijs weet -zelfs indien ze verder niets weten- dat de massale heroplaaiing van de discussie over de regulering van de studentenaantallen via numerus clausus, numerus fixus, lotingsystemen of ingangsexamens direct verbonden is met de precare financiële situatie van de Belgische staat in het licht van de Maastricht-criteria. Minder geweten is dat de bedrijven niet meer te spreken zijn over het aanbod aan hogeschoolden. De bedrijven projecteren de problemen in het hevdigen van hun onnavolgbare winsthonger in een onderwijs dat te weinig is aangepast aan de noden van de economie. Steevast luidt het dat sommige studenten overgekwalificeerd zijn en andere dan weer niet beschikken over de vereiste technische bagage. In tijden van economische crisis stapelen de analyses van de broodheren van de bedrijven zich dan ook op. De investeringen in het onderwijs staan niet meer in verhouding staan tot hun economische rentabiliteit. Ondubbelzinnig besluiten zij hieruit dat studenten meer moeten georiënteerd worden in het kluwen aan onderwijsopleidingen en dat moet gesleuteld worden aan de finaliteit van het onderwijs.

Elke vorm van numerus clausus botst op njet van de rector...

Tot op heden werden verschillende denkpistes bewandeld om deze oriëntatie te bewerkstelligen. De rector plaatst ze in haar openingspeech voor ons netjes op een rijtje en veroordeelt ze allen. Het is hier dat ze de argumentatie van de tegenstanders van de belemmering van de vrije toegang tot het hoger onderwijs in haar vertoog inschakelt. Terecht stelt ze dat de "universitaire opleiding meer is dan een beroepsopleiding" en dat er "geen valiede redenen zijn om aan het leerrecht te tomen".

In het geval van de numerus clausus en de numerus fixus gaat het "doorgaans om corporatistische maatregelen". "Numerus clausus en numerus fixus zijn doorgaans dan ook niets anders dan verdoken vestigingswetten." Vanzelfsprekend viseert Witte hier de artsensyndicaten. "Dat corporatistische belangen kennelijk sterk doorwegen, kan ook afgeleid worden uit de eenzijdigheid van de maatregel. De Rectoren hebben er in de V.I.R. (Vlaamse Interuniversitaire Raad, red.) tevergeefs voor gepleit om om het probleem in een globale maatschappelijke context te plaatsen. (...), de deficiënties in het gezondheidssysteem aan te pakken, de ziekenhuisproblematiek erbij te betrekken en de instroom van jonge mensen niet af te remmen zonder ook de mogelijkheden tot remediering te onderzoeken bij de groep van oudere geneesheren. Het is een discussie die abrupt gestopt werd, ten voordele van eenzijdige maatregelen die enkel de jongeren treffen." Inderdaad, ondanks de studenten ten tijde van de onderhandelingen met de onderwijsminister over de invoering van het ingangsexamen in de geneeskunde gepaard werden met de belofte, dat er gewerkt werd aan een verplichte pensioen voor de arts, werd deze maatregel naar de prullenmand verwezen door de recente botte weigering van de artsensyndicaten. Dit feit illustreert niet alleen de corporatistische trekjes van de artsensyndicaten maar ook de wankel argumentatie van de regering en artsensyndicaten op het vlak van de regulering van de studentenaantallen in de geneeskunde en de tandheelkunde. Immers, als legitimatie voor de vermindering van de studentenaantallen in deze richtingen gebruikte de regering het argument als zou een te groot aantal dokters een stijging van de

gezondheidsuitgaven in de hand werken. Bovengenoemd feit maakt duidelijk dat dit argument vals is. Het probleem in de gezondheidszorg is trouwens dat de geneesheren, farmaceutische bedrijven en ziekenhuizen financiële belangen hebben bij de ziekte van de patiënt. Maar dit zal je regering of artsensyndicaten niet zo gauw horen zeggen. Ons insziens moeten de redenen van de invoering van een ingangsexamen in deze richtingen dan ook elders gezocht worden. Het kadert in een algehele regulering van de studentenaantallen die van een hoger onderwijs mogen genieten: het gevaar van besmetting naar andere richtingen is niet denkbeeldig. De redenen dat met regulering een aanvang werd genomen in de geneeskunde en de tandheelkunde zijn tweevoudig. Ten eerste voelt de regering zich voor de doorvoering van het ingangsexamen geruggesteund door de niet onaanzienlijke macht van de artsensyndicaten. Ten

tweede kunnen uit de beperkingen van de studenten in deze richtingen in de toekomst eventueel niet onaanzienlijke besparingen vloeien aangezien deze studenten de regering driemaal zoveel kost als een student uit de humane wetenschappen. Bon, terug naar de rector.

Ook door middel van loting kan men het aantal studenten in het hoger onderwijs regelen. In Nederland is dit bijvoorbeeld het geval voor alweer de geneeskundestudenten. Ook de loting kan Witte's bekoring niet wegdagen. "Dat loting, ook al is ze gewogen, het meest willekeurige en dus het meest onrechtvaardige systeem is, hoef ik hier niet te beklamen." En verder: de loting "is niet alleen wezenlijk ondemocratisch, maar mist onderwijskundig elke relevantie". In mijn ogen is een reguleringssysteem dat de impact van de sociale achtergrond van de student uitschakelt juist wel het meest rechtvaardige in een

constellatie waar men het aantal studenten wenst te beperken. Maar het heeft geen zin om hier over door te bomen. Terug naar de rector.

De organisatie van een centraal, georganiseerde, verplichte oriënteringsproef tijdens het laatste jaar secundair onderwijs is een derde mogelijkheid ter oriëntatie van de studenten. Ook hierbij plaatst Witte niet ten onrechte een aantal bedenkingen. "Want bestaat er wel een uniforme proef die op wetenschappelijke wijze de geschiktheid voor universitaire keuze of specifieke studierichtingen bepaalt? Loopt men op die manier niet het gevaar dat het middelbaar onderwijs zich te veel gaat toelagen op het klaarstomen voor het hoger onderwijs? Dat onderwijs heeft immers een vormingsfunctie die breder is dan enkel de opleiding voor universitaire studies. (...) De druk van zo'n proef zal zwaar doorwegen en zou wel eens een kloof tussen elitescholen en andere kunnen veroorzaken." Bovendien ontkent dergelijke proef volgens de rector de mogelijkheid 't groei vanwege de student gedurende het eerste jaar. Deze argumenten gaan volgens de rector, en wij volgen haar hierin, eveneens op voor de preselectieproef die vooraf door de overheid of door de universiteit wordt ingericht. De rector rept e-her met geen woord over het feit dat dergelijke proef vanaf volgend academiejaar angstaanjagende realiteit wordt voor de eerste generatiestudenten geneeskunde en tandheelkunde. Waardoor ze ook met geen woord rept over mogelijke acties die de universiteit nog op touw kan zetten om aan dit njet te verhelpen.

Desalniettemin moge het duidelijk zijn dat de rector de bovengenoemde selectiecriteria onverbloemd de grond in boort. Waarom is de rector nu in hetzelfde bedje ziek als de verdedigers van de numerus clausus hoor ik de lezer hardop denken. Welnu, haar verhaal krijgt een staartje. Doordat ze de uitgangspunten van die verdedigers fundamenteel niet in vraag stelt, stelt ze alternatieven voor die in wezen niet verschillen van de hierboven opgesomde selectiecriteria.

... maar toch: 'Onderwijs als economisch wapen'

Laten we eerst even in herinnering brengen dat de drang naar selectie in het hoger onderwijs ingegeven is om het bedrijfsleven van de vereiste arbeidskrachten te voorzien. In deze gedualiseerde samenleving wil dit enigszins karikaturaal zeggen dat men nood heeft aan hooggeschoolde technici, die erin slagen de op hol geslagen technologische vernieuwingen bij te benen, en managers en advocaten, die de organisatie en de wettelijke omkadering van het snel veranderende productieproces in goede banen moeten leiden. Vervolgens moeten onder druk van de flexibilisering ook de precare jobs met lage kwalificatievereisten opgevolgd worden. Bovendien neemt het leger aan werklozen zienderogen toe. En zeg nu zelf: waarom zouden de twee laatstgenoemde situaties mensen moeten betreffen die gestudeerd hebben? Is dit wel verantwoord in het licht van de zero economische rentabiliteit van hun opleiding?

Op een verdoken manier hanteert de rector in haar inleiding "De onvervangbare rol van de universiteit in de hedendaagse samenleving" hetzelfde vertoog. Met het gekende liedje over de zogezegde hedendaagse informatiemaatschappij stelt ze dat kennis en informatie in het dualiseringsproces een grote rol spelen. "Ze zijn uiterst belangrijke factoren in de evolutie van de samenleving, omdat ze maatschappelijke structuren ingrijpend veranderen en nieuwe krachten doen ontstaan die een steeds grotere specialisatie vereisen. Het is een internationale ontwikkeling die de sociale kloof verbreedt tussen hen die zich kunnen aanpassen en zij die dat niet kunnen. De kennismaatschappij genereert met andere woorden sociale uitstoting." En verder: "Vormingskansen krijgen om in de kennismaatschappij opgenomen te worden en er een rol in te spelen, is voor het individu en zeker voor de jonge volwassenen de enige manier om in onze samenleving overeind te blijven."

Kortom, volgens de rector is het dualiseringsproces, de kloof tussen de haves en de have-nots, te wijten aan een onaangepast onderwijs bij deze laatste. Gemakkelijkheidsalve vergeet ze hier dat de werkloosheid en de grote aantal precare jobstatuten ondubbelzinnig deel uit maken van de huidige productiewijze, dito concurrentiestrijd. Zij houdt de mythe als zou de drager van een hoger diploma onderwijs de verzekering betekenen voor sociale promotie alzo in ere. Fenomenen zoals de reeds genoemde overkwalificatie en de stijgende werkloosheid onder afgestudeerde universitaire passen niet in haar vertoog en worden bijgevolg even makkelijk vergeten.

ren pracht van een volzin illustreert Witte's verdoken pleidooi voor een onderwijs dat de imperatieven van de economie hoog in het vaandel draagt: "Onderwijs is het enige efficiënte wapen (?) dat landen hebben om aan die harde concurrentiestrijd (?) succesvol (?) mee te doen (?) én (?) om de strijd tegen uitstoting aan te binden (?)." (vraagtekens weliswaar door ondergetekende) Begrijp wie kan? Voor mij is het nog steeds zo klaar als een klontje suiker dat harde concurrentiestrijd en strijd tegen sociale uitstoting bij elkaar horen zoals een vis bij een fiets. Bovendien is, zoals we hierboven reeds zagen, de bekommernis omtrent selectie en oriëntatie een direct gevolg van de economisering van het onderwijs -het onderwijs als strategisch wapen in de concurrentiestrijd.

Witte's vertoog over de onvervangbare rol van de universiteit in "de kennismaatschappij" (onderwijs als efficiënt wapen) valt op het eerste zicht moeilijk te rijmen met haar veroordeling van denkpistes ter selectie van de studenten in het hoger onderwijs. Verschillende verklaringen zijn mogelijk voor deze ongerijmdheid, de ene al wat plausibeler dan de andere. Misschien speelt haar links radicale achtergrond haar nog parten (lees er Politiek en Democratie maar eens op na). Ofwel schreef ze haar speech niet zelf. Een andere mogelijkheid is dat ze werd voorzien van nogal eenzijdige informatie. Een vluchtige blik op de de gebruikte literatuur door de rector bevestigt inderdaad onze ergste vermoedens. Zowel F. DRUCKER met zijn Post Capitalist Society en Alvin TOFFLER met The Third Wave zijn auteurs die de tendenzen in de huidige kapitalistische maatschappij toejuichen en hierin de voorbode zin van een nieuwe sterke economische groei. Verder is haar gebruikte literatuur aangevuld met rapporten van instanties zoals de Europese Commissie,

nu komt de aap uit de mouw, red.) wegen deze argumenten wel op tegen de nadelen? Het gaat jaarlijks om duizenden studenten waarvan de overgrote meerderheid het niet-slagen als een pijnlijke mislukking ervaart (...). Verloren tijd, moeite en geld en veel frustraties: zo wordt de mislukking doorgaans ervaren. (...) Het kan niet ontkend worden dat er betere selectiemiddelen bestaan dan diegenen die we nu kennen en die voor alle betrokken een verbetering kunnen inhouden."

Welk een valse bekommernis, maar wat een subtiliteit! Witte wenst niet te selecteren om besparingsredenen maar zij wenst het "voor uw eigen goed" net zoals papamama zeggen dat het "voor uw eigen goed" was wanneer ze een snoepverbod oplegden of de avondklok instelden.

Witte staat niet stil bij het feit dat het hoog aantal mislukkingen (uitgezuiverd van de goocheltruuk) in vergelijking met andere landen juist het Belgische selectiesysteem is. Omdat dit gepaard gaat met hogere financiële kosten dan de botte hakbijl van directe selectiecriteria, zoals toelatingsexamens en numerus clausussen, wint het pleidooi voor de doorvoering van dergelijke directe vormen van selectie aan populariteit in deze tijden van budgettaire restrictie. Bovendien individualiseert Witte het niet-slagen. Het komt in haar bovenkamer niet op dat teleurstelling in wat tegenwoordig doorgaat voor universiteiten medeverantwoordelijk zou kunnen zijn voor "de mislukking" in 'eerstekan.

De rector wenst dus eveneens te oriënteren en te selecteren. "Drie wegen lijken me bij de huidige stand van zaken goed bewandelbaar te zijn om het einddoel, minder mislukkingen in het eerste jaar van het universitair onderwijs, te bereiken (...)." Ten eerste moet een doelgerichter studiekeuze gestimuleerd worden via adequate informatiedoorstroming, begeleiding door PMS-centra en detectie van vooropleidingslacunes via niet-verplichte testen. Duidelijk is dat dit weinig zoden aan de dijk zal zetten. Laatstjaars humaniora verdrinken nu reeds in de informatie omtrent het aanbod hoger onderwijs. Universiteiten en hogescholen steken elkaar de loef af met blitze informatiebrochures in hun concurrentiestrijd om het binnenrijven van studenten. Verder is het voor iedereen die van ver of dichtbij het PMS heeft leren kennen duidelijk dat oriëntatiecriteria die deze centra hanteren van een zeer bedenkelijk alloo zijn. Elke student kan de paternalistische raad van PMS-personeel missen als kiespijn. En wat zijn in godsnaam "vooropleidingslacunes"? Ten tweede moet er meer geïnvesteerd worden in het eerste kandidatuuronderwijs via "zelfstudiecentra, met hun studiepakketten, hun zelfevaluatiestesten, hun toegang tot informatiebestanden (...) en via systematische didactische training van jonge docenten.

Wanneer een groot deel van de studenten reeds weggeoriënteerd zijn mogen de overblijvende natuurlijk slagen. En als ze leren zoals ze moeten leren en zich ook nog meten aan de opgestelde criteria zullen ze waarschijnlijk wel beantwoorden aan het gewenste profiel, zijnde individuen die van het woord autodidactie geen kaas gegeten hebben. "The danger of the future is that men can become robots" (Erich Fromm) Ten derde wenst de rector "bruggen te bouwen tussen universiteiten en hoger onderwijs buiten de universiteit". Eindelijk een niet oninteressante denkpiste. Het bouwen van bruggen tussen verschillende richtingen voorkomt inderdaad dat een student, teleurgesteld in de gekozen studierichting, vastroest in die richting. Dat de rector ze verdedigt aan de hand van verkeerde uitgangspunten doet weinig terzake. Ook binnen de universiteit kunnen bruggen tussen richtingen bevorderd worden om analoge redenen, maar ook om bijvoorbeeld het op til staande ingangsexamen in de geneeskunde te omzeilen. Dergelijke strategie past in ieder geval beter bij de eigenheid van de VUB dan hetgeen de rector in haar openingsspeech preekt.

Strategische redenen?

Duidelijk is dat de remediërende voorstellen van de rector geen zware aardverschuivingen zullen teweegbrengen. Bovendien verschillen haar premissen niet fundamenteel van de protagonisten van de numerus clausus. Echter, deze dubbelzinnigheid zou wel eens de bedoeling kunnen zijn. Goed wetende dat haar alternatieven geen revolutie ontketenen wenst ze misschien in een uiterste wanhoopspoging de bewindvoerders op vlak van de doorvoering van het ingangsexamen tot inkeer te brengen. Maar meer dan een wanhoopdaad is het dan ook niet. Dergelijke strategie komt daarenboven rijkelijk laat: het centraal georganiseerde ingangsexamen is vanaf volgend jaar angstaanjagende realiteit. Trouwens, in de huidige constellatie voert een dubbelzinnig vertoog ons dronken. Enkel het schenken van klare wijn kan voorkomen dat de kater later zal komen afrekenen.

Op vlak van het ingangsexamen zou alleen een categorieke weigering tot deelname vanwege de laatstjaars humaniora dit nog kunnen vermijden. Zoals reeds gezegd zou de universiteit een handje kunnen toesteken door bijvoorbeeld een gigantische informatiecampaagne op te starten maar ook door de toegang tot het tweede jaar geneeskunde te verzekeren via een brug tussen de faculteit exacte wetenschappen en de faculteit geneeskunde. De universiteiten, en de VUB in het bijzonder, zouden dan een tijdje respijt hebben om alternatieven uit te dokteren die het recht op onderwijs en de vrijheid van onderwijs garanderen, vooreerst de overheid klaarstaat om de regulering van het aantal afgestudeerde artsen aan de uitstroom van de studies te verwezenlijken. Maar dergelijk vertoog is bij de rector blijikbaar aan dovemansoren besteed. Ofwel ging ze gedurende de zomervakantie op consultatie bij dokter Wijnen, ofwel is ze in hetzelfde bedje ziek. Wat overigens op het zelfde neerkomt.

Ruben

VUB-CIRCUIT

@ Een tweetal weken geleden viel de dienst veiligheid om 5 uur in de ochtend binnen in een kot op de campus. Dit gebeurde nadat er al eerder klachten waren over nachtlawaai en er zouden drugs gedeald worden (wat de reden zou zijn van het nachtlawaai). De bewoner van het desbetreffende pand zou naar verluidt al een verittiging gehad hebben. Nadat dit niets opleverde zetten de drie klagers (waaronder het diensthoofd huisvesting) de dienst veiligheid in. De veiligheid zou volgens sommige bronnen hebben samengewerkt met bob'ers die als gewone burgers verkleed waren.

@ Na het allocatiedebat kon uit de mond van één de decanen worden vernomen dat er op de Raad van Bestuur zéér selectief verslag wordt opgemaakt: "Als men het met iets oneens is moet men steeds duidelijk stellen dat je je opmerkingen in de notulen wil zien". Men wist ons te vertellen dat er nog veel meer ondoorzichtigheid is; al begon één en ander te dagen: het vermoeden dat door één van de debatgangers werd geformuleerd m.b.t. de 'hidden agenda' van de heren prof. De Wilde en Cardon werd tijdens het napraten informeel bevestigd.

@ Er vielen nog interessante uitlatingen op te tekenen naar aanleiding van het allocatiedebat: de Decaan van de Letteren & Wijsbegeert -Prof. Van der Velde- had laten weten 'dat het allocatiemodel geen materie is om in het studentencircus geworpen te worden'. Eerder had deze heer al laten verstaan dat hij niet zou toelaten dat de studenten een jaar van harde onderhandelingen zouden ondermijnen. En de democratie zou ziek zijn?

@ Nog meer van dat: PK en VRG werden door hun decanen het zwijgen oplegged. De decanen van de Rechten en de Toegepaste Wetenschappen wisten de studentenkringen te vertellen dat acties tegen het allocatiemodel tot een vertroebelde relatie tussen faculteit en kring zou leiden en zij berinnerden de kringen er ook aan dat de lokalen die ze betrokken aan de faculteit toebehoren. Chantage? Censuur? Maakt u het zelf maar uit.

@ De woede op de faculteit ESP begint misschien al te concrete vormen aan te nemen: Prof. Brans (Statistiek) zou de Rector op de gang hebben staan uitschelden. Er werd o.a. opgetekend: 'moordenaars'... 'zelf een hond doet men zoets niet aan'. Zoals geweten is ESP dé gebeten hond in het allocatiemodel. Rector Witte reageerde gevat op de woedeuitval van de professor: hij werd de volgende dag uitgenodigd voor een etentje.

**Abonneren op
De Moecial kan door te storten op
rekeningnummer:
001-1386975-48
met vermelding van naam en
adres.
Gewoon abonnement: 333.-
steunabonnement:
1000.-**

GereSORteerd

De Groene Waterman of prenatale verzuiling

In de loop van januari '97 zal op de gelijkvloers van het nieuwe studenthome op de Schoofslaan een wetenschappelijke boekhandel worden geïnstalleerd. De Commissie Beheer Commerciële Ruimte kwam samen met de betrokken partijen tot een akkoord dat onlangs in de vorm van een dossier werd voorgelegd en goedgekeurd op de SOR en het Bestuurscollege.

De kandidaten

Bij de aanvang van de besprekingen bleken twee geïnteresseerden zich kenbaar gemaakt te hebben nl. Standaard Boekhandel en de vzw De Groene Waterman (verder DGW). Het voorstel van deze laatste bleek al na de eerste gesprekken op de meeste sympathie te kunnen rekenen in alle rangen die onze overheid rijk is (hulp aan verzuiling?). DGW scheen ook het beste aanpassingsvermogen te bezitten daar het uiteindelijk het interessantste voorstel uitwerkte. De keuze was snel gemaakt waardoor de onderhandelingen enkel met deze kandidaat werden voortgezet.

De belangengroepen

Door de voorzitter van de SOR werd een presesconvent samengeroepen waar enkele voorwaarden op papier werden gezet en medegeleed aan de betrokken commissie. De belangrijkste geformuleerde eis stelde dat de studentenkringen niet zouden dulden dat DGW een exclusiviteitsrecht zou toegekend krijgen, m.a.w. DGW kon niet eisen dat zij de enige verkoper van bepaalde handboeken aan de VUB zijn.

Al jaren bestaat er een soort boekenoorlog tussen de kringen en de Dienst Uitgaven (uitbater van de Vubtiëk). Hier zou nu een einde kunnen gesteld worden d.m.v. afspraken met DGW. Een kring nl. de Infogroep voelt zich echter enorm benadeeld. Zij zijn in de woedende boekenoorlog tot nu toe immers buiten schot gebleven. Daar de Vubtiëk nooit dezelfde handboeken verkocht als deze kring was hun omzet vanzelfsprekend relatief groot. Met de komst van DGW vrezin zij verlies van cliënteel.

Een extra onderhandelingsronde tussen deze partijen is gepland (alhoewel het contract reeds goedgekeurd werd, zie hierboven). Verder zaten de verantwoordelijken van de Dienst Uitgaven, de VUB-press en de SSS aan de (ronde?) tafel. Hier volgt een verslag van het bereikte akkoord.

De drie essentiële beginselen

Voorbeeldige samenwerking
Het algemeen concept luidt als volgt "De boekhandel biedt ondersteuning aan de Universiteit om haar maatschappelijke doelstellingen inzake studie, debat en vrij onderzoek mee te helpen realiseren", jawel, een niet onduidelijke omschrijving (let vooral op de woorden debat en onderzoek).
Verder wordt beloofd dat steeds de meest recente wetenschappelijke literatuur op elk specifiek vakgebied dat wordt gedoceerd of waarin profen onderzoek doen, aangeboden zullen worden. Bovendien stellen zij ongeleid personeel ter mijner en

uwer beschikking om met ons intellectuelen te praten en te polsen naar onze noden en verlangens (slik) én onderzoek te doen (U leest dit goed) om antwoord te kunnen geven op ons immer bezighoudende vragen (lees deze laatste zin nog eens over misschien gelooft U het dan).

Ten aanzien van de universiteitsbibliotheek verbindt DGW zich ertoe de bestellingen te verzorgen, tenminste als die er ondanks eerdere besparingsplannen komen.

Het volledige repertorium van de VUB-Press zou permanent aanwezig zijn, met actieve promotie, de mooiste ligplaatsjes en één vierde van de etalage voorbehouden voor de blijkbaar nauw aan het hart (kassa) liggende Vub-afstammelingen.

VUB-cursussen blijven enkel verkrijgbaar in de Vubtiëk. De kringen mogen vrij hun leverancier kiezen en, in tegenstelling tot eerder voorstel, zelf de prijzen bepalen van hun artikelen.

Er zouden ook geregeld lezingen, debatten en boekvoorstellingen georganiseerd worden.

Het laatste artikel zal sommigen waarschijnlijk bijzonder interesseren: het personeel zal bij voorkeur geselecteerd worden uit afgestudeerden van de VUB en eventuele jobstudenten moeten via onze jobdienst gerecrueteerd worden.

Voordeelboeken

In de toekomst zullen alle in de Vubtiëk aangeboden boeken door DGW in bewaring gegeven worden. Dit betekent dat de boeken langs DGW moeten besteld worden, ze worden door deze laatste geleverd met een korting van 15% op de geldende marktprijs maar blijven eigendom van de boekhandel totdat zij verkocht zijn. Dan pas betaalt de Vubtiëk het verschuldigde bedrag en heeft ze de mogelijkheid de niet verkochte exemplaren te retourneren. Indien de boekhandel dezelfde handboeken verkoopt moet zij een commissie van 5% afstaan.

Verder zal DGW aan studenten een korting van 10% op alle handboeken geven.

Het huurpand

De boekhandel zal aan de kant van de Waverse steenweg komen. Het voorstel om de Vubtiëk en de nieuwe boekhandel samen in deze ruimte onder te brengen werd afgewezen zodat U inderdaad zoals voorheen op de (voor daglichtschuwe studenten onder ons onmogelijke) openingen van de Vubtiëk U cursussen zult moeten aanschaffen. De voorlopige openingen van DGW, die eventueel aangepast kunnen worden in functie van over het hoofd gekken cursussen (avondstudenten?) zijn vastgelegd als volgt: elke weekdag van 9u45 tot 19u. Op zaterdag is er ook een opening der deuren voorzien, over uren is hier echter niets terug te vinden.

MT

GereSORteerd en AFGEVOERD

Op 18, 19 en 21 november werden verkiezingen gehouden voor de Raad van Bestuur en de Sociale Raad, deze laatste beter bekend onder de flitsende benaming "Sor". Twee partijen dongen naar de gunst van de grotendeels ongeïnteresseerde kiezers, namelijk De Lijst, de erfgenamen van een roemrijk verleden waarin ze nog eenoog waren in het land der blinden, en er geen tegenstanders zoals De Alternatief waren, de uitgezuiverde Ja-lijst van vorig jaar. Het was dus goed tegen kwaad, De Lijst tegen De Alternatief, de wijze tegen de zot, en het was al van in het begin duidelijk dat De Lijst op een zekere overwinning afstevende, want wat kan men nu in wittes naam verwachten van een zootje amateurs en warhoofden dat op de koop toe een verkapte PVDA-lijst is? Toch niet dat ze kunnen schrijven?

Nee, afgezien van het schrijnend gebrek aan Nederlandse taalbeheersing, bleek De Alternatief in nog vele andere bedjes ziek te zijn. Zo kwam op de Alternatief-lijst de genaemde Joke C. op. Gelukkig, ja gelukkig voor onze democratie (die fijne staatsvorm die we van de Oude Grieken hebben geërfd, van wie algemeen geweten is dat ze niet vies waren van de knapenliefde) en het voortbestaan van de mensheid in het algemeen, merkte een of ander ijverig baasje op dat Joke C. niet Joke C. noemde, maar wel Joanna C., en er werd prompt klacht ingediend. Ook tegen het langharig werkschuw tuig Rob L. werd klacht ingediend, want op de kiesbrieven stond, tussen haakjes, zijn alom gekende roepnaam "Salami". Klachten indienen wordt een ware rage in dit land, en

sommigen wacht een grote politieke toekomst. Op de koop toe had de inlichtingendienst van de Lijst ontdekt dat er VALSHEID IN GESCHRIFTE was gepleegd!!!! Soaade M.,kandidate voor de Alternatief, had niet persoonlijk haar kandidatuur ondertekend en ingediend!!! De booswichten van de Alternatief hadden dus in koelen bloede een handtekening vervalst en aldus een onschuldig iemand verraderlijk en zonder haar medeweten in de dorpspolitiek gesleurd. En dat allemaal aan de VUB!!! Maar het gezond verstand kwam als balleijes in tomatensoep bovendrijven, en de campagneleiders van de Lijst besloten wijselijk deze joker achter de hand te houden, en alleen in het geval dat de Alternatief aanzienlijke successen zou boeken, zouden ze (weeral) klacht indienen. Een klacht die dit keer waarschijnlijk wel aanvaard zou worden (in tegenstelling tot de namenklucht, waarover gefluisterd wordt dat men de Rector tot in het Convivium kon horen lachen) en die het nietig verklaren van de verkiezingsuitslag zou betekend hebben.

De Alternatief had beter moeten weten. Tegen dergelijke kunstgrepen waren ze niet ongewassen, en dan zwijgen we nog over de platte leugens - in Jette werd systematisch rondverteld dat David E. van De Alternatief een studente had aangerand, de mobilisatie van hoogst twijfelachtige stemmenronselaars - de olijkerds van VRG, Solvay en aanverwanten gaven hun leden massaal de raad om Lijst te stemmen -, en de vermeende stinkende adem van Rafaël "Raf" D.

VERKIEZINGEN SOR & RVB

"De Lijst" wint

De resultaten van de verkiezingen voor de Sociale Raad waren duidelijk: de kandidaten van 'De Lijst' behaalden de zes hoogste scores en daarmee zijn ze alle zes verkozen. Voor de Raad van Bestuur waren er geen tegenkandidaten, dus werden alle kandidaten verkozen, want de participatiequora (1/4 van het aantal uit te brengen stemmen) werden gehaald.

De campagnes van 'De Lijst' en 'De Alternatief' lieten niets aan animositeit over: de éne voerde een anti-Raf campagne en de ander een campagne van laster en dreigen. Er vielen zware woorden en er werden procedureslagen in beraad gehouden indien het toch nog fout moest gaan. Maar eind goed, al goed: 'De Lijst' heeft zijn zes verkozenen (waarvan één meer dan 1000 stemmen behaalde) in de Sociale Raad en zij zullen geen oppositie kennen, want het verkiezingsreglement is nog (steeds) niet aangepast waardoor 'De Alternatief' niemand kan afvaardigen. Wij wensen de verkozenen het beste toe met hun mandaat en zullen er ons van vergewissen dat ze er iets mee doen. (ts)

VERKOZENEN VOOR DE RAAD VAN BESTUUR (STUDENTEN):

Letteren & Wijsbegeerte: Mevr. Sofie VAN OBBERGEN - Dhr. Rik RÖTTGER (bereikt quorum: 27%)

Rechtsgeleerdheid: Dhr. Bart JULLIAMS-Dhr. Thomas VANDROMME (bereikt quorum : 25%)

Wetenschappen: Mevr. Michèle VAN BAEL-Dhr. Bart DECLERCQ (berikt quorum: 35%)

Geneeskunde & Farmacie: Dhr. Erik SMETS-Dhr. Dirk REMACLE (bereikt quorum: 32%)

Toegepaste Wetenschappen: Dhr. Nicolas THILS-Dhr. Gregory DECLERCQ (bereikt quorum: 27%)

Economische, Sociale en Politieke Wetenschappen: Dhr. Dirk DE SMEDT-Dhr. Eric AERDEN (bereikt quorum 32%)

Psychologie en Opvoedkunde: Dhr. Pablo ANNYS-Mevr. Fran GEEDTS (bereikt quorum:30%)

Lichamelijke Opvoeding & Kinesithérapie: Dhr. Joshua VERHEYEN-Dhr. Jan DEMEY (bereikt quorum:48%)

VERKOZEN STUDENTEN VOOR DE SOCIALE RAAD:

Dhr. Eric AERDEN: 44%
Mevr. Mieke DE LOOR: 43%
Mevr. Kim DRIESENS: 40%
Mevr. Brigitte VAN KWIKKELBERGHE: 37%
Dhr. Raphaël DEVOS: 37%
Dhr. Friedel VAN PEER: 37%

Reeds tijdens de verkiezingen zelf werd al snel duidelijk dat de Lijst op een verpletterende overwinning afstevende: de hypergemotiveerde Lijsters verkondigden op een zeer dynamische wijze hun waarheid, en dat die waarheid een lelijke januskop had, en dat de sukkel van De Alternatief er maar bijstonden, was natuurlijk bijzaak. Zelfs tegen de plakknuten van de Lijstploeg was geen kruut gewassen (onkruid vergaet immers niet), en algauw was de campus herschapen in een "Stem De Lijst"-brochure.

De einduitslag liet dus niets aan duidelijkheid te wensen over. De Lijst behaalde een overweldigende meerderheid (met als uitschieter het mannetje Eric A., dat meer dan 1000 stemmen achter zijn naam kreeg) en stuurt zes vertegenwoordigers naar de Sor.

Vanaf heden mogen we dus een Sor verwachten die het reeds gevoerde wanbeleid zal voortzetten, naast de nieuwe programmapunten, als daar zijn een gloednieuwe doopzaal, meer wc-papier voor gebouw M, en, bovenal, een "betere informatiedoorstroming naar de student toe". Laat ons alleen maar hopen dat ze in hun overmoed De Moelal niet gaan supprimeren ("dat links blaadje dat toch geen kat leest"), want dan zal er van informatiedoorstroming naar de student toe niet veel meer in huis komen. Of het zou van de blanco bladzijden in de krant moeten afhangen.

Sven O

CONTROVERSE!

SOMMIGE MENSEN MEENDEN IN EEN
TOEKENING UIT DE VORIGE MOEDAL EEN VER-
WIJZING NAAR EXTREEM-RECHTS TE HEBBEN
ONTDEKT (ZIE ONDER.)

DUS VROEGEN WIJ DE TOEKENING OM ENIGE
COMMENTAAR!

(vervolg van pagina 1)

vraagt zich af of men zomaar zonder enige fundamentele discussie deze basisstructuur kan afschaffen. De faculteiten zijn immers meer dan een organisatorisch concept: ze hebben ook een historische en een inhoudelijke betekenis. Men moet ook vaststellen dat de CoStra-nota - waarvan op de Raad van Bestuur wel akte werd genomen, maar die niet werd goedgekeurd - nog maar één concreet gevolg had: het aanstellen van drie topfunctionarissen: een personeelsmanager, een directeur-generaal (een ondertussen ijle functie) en een communicatie-manager; u ziet, de VUB is een volledig bedrijf. Later kwam er ook nog een 'Krijlijnen'-nota, een kosten/haten-analyse (in functie van wie of wat) die de basis zou zijn voor het eerste allocatiemodel dat de nadruk legt op 'entiteiten' en hun 'prestatiecriteria'. Een Human Resources-studie van Prof. Van Buggenhout peilde naar de gevolgen voor de verschillende onderwijsseenheden (of entiteiten of faculteiten) en stelde vast dat 'sommigen winnen en anderen verliezen'. Dit eerste allocatiemodel werd ter kennis genomen op de Raad van Bestuur, samen met veel protest en het spookwoord 'entiteiten'. Een tweede, lichtjes aangepaste, versie van het model werd goedgekeurd met iets minder protest. Het model voorziet een verdeling van de werkingskosten van de VUB; een bedrag van 2,6 miljard, waarvan 1 miljard reeds gereserveerd is voor de algemene academische werking (centrale diensten en toebehoren). Zoals u misschien reeds merkte is de faculteit van de Economische, Sociale en Politieke (ESP) de grootste verliezer. De Wetenschappen (WE) de grote winnaar en de Toegepaste Wetenschappen (TW) de kleinste verliezer. Het debat tussen de vier aanwezige decanen zou uitwijzen dat dit model helemaal geen consensus wegdraagt zoals men het graag verwoordt, maar eerder het gevolg lijkt van een werk van gesloten commissies en harde onderhandelingen. Dat heet politieke rationaliteit. Dit debat mocht er ook pas komen nadat het model tussen neus en lippen was goedgekeurd en men zijn uiterste best had gedaan om de kringen elke vorm van actie te ontraden. Ook Karin Verelst stelde zich vragen bij deze 'democratische' besluitvorming. Na deze lange maar noodzakelijke inleiding mochten de decanen ook nog iets zeggen. Wisten ze allemaal evenveel? Of waren er stromannen en mannen?

Personeel of financieringsmassa

Decaan Spruyt (RE) wou in zijn openingsuitlegging de aandacht op een aantal andere punten leggen (of afleiden). Hij stelde dat de VUB 26 jaar geleden de gelegenheid had om met een massa jong personeel van start te gaan, dat weinig kostte omwille van weinig of geen anciënniteit. Dit personeel is echter net als de VUB nu 26 jaar ouder en dus logisch genoeg duurder. Kortom, de loonmassa van de VUB is fors gestegen. Het decreet had tot gevolg dat de financieringsmassa daalde. De universiteit werd gefinancierd per OBE (OnderwijsBelastingenEenheden, lees financierbare studenten) en de VAO (Voortgezette Academische Opleiding) werd nog slechts gedeeltelijk gefinancierd. Vooral dit laatste had ook weer voor de VUB gevolgen; één van haar troeven (de VAO) werd er een pak duurder op. Er werd ook een plafond voor personeelskosten gedeclareerd: max. 80% van de werkingskredieten mocht naar personeel gaan. Ook hier zat de VUB dus met een probleem, want een overschrijden van de 80%-norm heeft een opgedrongen rationaliseringsplan vanwege de regering tot gevolg (wat men in Gent meemaakte) wat op zijn beurt nefaste gevolgen kan hebben voor onderwijs en onderzoek. Prof. Spruyt stelde dat we tegen deze achtergrond het allocatiemodel en de CoStra moesten bekijken als pogingen van de VUB om uit deze problemen te komen. Het allocatiemodel werd voor het eerst in mei '95 aan de decanen voorgelegd volgens een conceptueel drieliuk: een deel voor de centrale academische diensten; een solidair luik om alle studierichtingen in stand te houden; en een deel financiering volgens de OBE en onderzoek. Het welluidendste bezwaar hiertegen was het te geringe belang dat de OBE in dit model had zodat er te weinig verschil was tussen faculteiten met veel studenten en die met minder studenten. Volgens Prof. Spruyt speelt vooral het probleem dat de budgettaire middelen voor een faculteit op langere termijn vastliggen (bv. vastbenoemde profen) terwijl het aantal van jaar tot jaar sterk kan fluctueren.

Fluctuatie en een beleid op langere termijn

Decaan Tiberghien (TW) was het er met de Studiekring Vrij Onderzoek mee eens dat enige informatiedoorstroming over zulke complexe materies wenselijk is. Wij moesten zijn aanwezigheid dan ook in het licht van de informatiedoorstroming zien, al moest hij ook stipuleren dat hij ten tijde van het ontstaan van het allocatiemodel nog geen decaan was. Hij vond dat er veel dingen worden gezegd die het gevolg zijn van verkeerde informatie of interpretatie. Zelf treedt hij het model bij omdat de situatie van de VUB nu éénmaal enige opofferingen vereist. Hij trad zijn collega Spruyt bij wat betreft de verkenning van de OBE. Men moet vaststellen dat het aantal generatiestudenten in bepaalde richtingen op 5 jaar tijd geweldig kan fluctueren, terwijl de financiering van de universiteiten op langere termijn moet gebeuren: er was dus noodzaak aan een model dat met de fluctuaties die optreden rekening hield. Nog volgens Tiberghien moet men kunnen inspelen op de noden van de groeiende faculteiten en toch voldoende solidariteit bewaren om richtingen in stand te houden aangezien kleine richtingen vijf jaar later grote richtingen kunnen zijn. Zo was de richting ingenieur-architect enkele jaren terug de minst bevolkte richting binnen de toegepaste wetenschappen, terwijl ze nu de grootste brok studenten levert binnen deze faculteit. Hij ziet dit allocatiemodel dan ook als "het compromis van het mogelijke".

Definities?

Decaan Van Camp (GF) stelde dat 3 decanen van in het begin tegen het model waren en dat dat er na een aanpassing nog 2 waren. De reden is niet dat zij het idee van een allocatiemodel afkeuren, maar wel omdat zij vinden dat de definities die in het model gehanteerd worden nooit ernstig bediscussieerd, noch beargumenteerbaar zijn. Er wordt over entiteiten, solidariteit en onderzoek gesproken zonder deze begrippen ruggegraat te geven. Het solidaire luik is zo gebaseerd op het begrip 'entiteiten' waarbij men blijkbaar veronderstelt dat deze overeenkomen met de vakgebieden (cf. CoStra). Dit is misschien vanzelfsprekend in faculteiten met verschillende vakgebieden (LW, WE en TW bv.), maar in monolithische faculteiten zoals in de Geneeskunde ligt dit anders. Men laat dan een deel van de financiering afhangen van de instroom van studenten, terwijl voor diezelfde geneeskunde een ingangsexamen van toepassing is en een fixus boven het hoofd hangt. Van Camp toonde met behulp van een tabel aan dat de Geneeskunde weer verliest, ESP veel verliest, Wetenschappen weer wint en Toegepaste Wetenschappen er beter uitkomt dan het zelf vreesde.

Model of 'model'?

Decaan De Greef (ESP) wou anticiperen op zijn collega's, enkele fouten van De Krant verbeterden en moest vaststellen dat zijn faculteit volgens de moderator bij de 'en dergelijke' behoorde aangezien zij de humane wetenschappen omschreef met 'Letteren en Wijsbegeerte en dergelijke'. Hij benadrukte ook dat er in de Raad van Bestuur wel degelijk werd gestemd over het allocatiemodel en dat de betrouwde irecteur Van Geen hem had toevertrouwd dat de CoStra-nota 'een draft van een kladderwerk was'. Prof. De Greef stelt ook vast dat TW 2% achteruit gaat, wat minder is dan zij zelf hadden verwacht. Aan collega Spruyt meldde hij dat de 20/80-regel (max. personeelsuitgaven) door de VUB niet had kunnen worden voorzien. Verder vond hij het ook nodig om de patrimoniumregeling onder de aandacht te brengen: de VUB gaat hierin al 5 of 6 jaar orde op zaken stellen maar er lijkt niets te gebeuren. "De faculteit ESP reageert op het allocatiemodel vanuit de totaliteit", aldus De Greef die ook stelt dat dit 'model' geen model is en vandaar tussen aanhalingstekens moet geplaatst worden. De Greef stelde ook dat als er een model is, ook al valt het niet goed uit voor ESP, hij dat zal goedkeuren; "maar uit dit 'model' blijkt geen beleidsvisie en het is opgesteld naar arbitraire verdeelcriteria". "Het is niet-

dynamisch, de verkenning van de onderzoeksgelden is aberant en ik weet niet welke definitie van 'doorzichtigheid' hier werd gebruikt".

'Het debat'

Na deze uiteenzettingen kon het debat beginnen. Moderator (en orator) Karin Verelst kon zich niet van de indruk ontdoen dat de VUB haar eigen graaf alvorens de rampen die haar worden toegezonden over haar neerkomen. Zij stipuleerde ook dat er andere discussies sluimeren in de kern van dit debat; zo bv. de discussie over de vorming van 3 superfaculteiten. De commissie structuren is terzake allesbehalve duidelijk: eerst lanceert ze mee het voorstel, dan vindt ze het niet wensbaar en dan weer vindt ze 3 grote entiteiten dé oplossing. Karin Verelst vindt het belangrijk om dit alles niet los te zien van dit debat.

Decaan Van Camp (GF) vindt het ook nodig dat de semantische en emotionele discussie omtrent de faculteiten gevoerd wordt. Hij moest dan ook enige frustratie ventileren: "Eerst maakt men een allocatiemodel en daarna gaat men debateren over de invulling van faculteiten of entiteiten. Eigenlijk speelt men met de mensen hun voeten en spreekt men niet over de essentie."

Vervolgens kwam er een vraag m.b.t. de assistenten uit het publiek aan dhr. Spruyt. Het is immers duidelijk dat de assistenten het eerste ras is dat geofferd wordt, want zij zijn niet vastbenoemd. Het zijn net de assistenten waarmee de studenten het meeste contact kunnen hebben in hun opleiding. Een ernstige vermindering van het aantal assistenten zou zeker een slechter onderwijs tot gevolg kunnen hebben en een sneeuwbaleffect kunnen veroorzaken naar onderzoek en het afleveren van doctorandi. Spruyt (RE) denkt echter dat we één en ander iets genuanceerder moeten zien; er zullen immers vele profen op pensioen gaan. Er moet trouwens geëvalueerd worden wat de gevolgen zijn van het allocatiemodel. Prof. Spruyt wees er ook nog op dat het model is 'goedgekeurd' en 'relatief' (?).

Een democratische universiteit?

De moderator hield eraan om toch nog eens naar de CoStra te verwijzen waarvan slechts akte werd van genomen, maar op basis waarvan men nu het allocatiemodel goedgekeurd. Zij merkt op dat men over discussie nogal moeilijk doet; kunnen de decanen garant staan voor een democratische universiteit? De Greef (ESP) wilde er zelf vooral niet van verdacht worden dit 'model' te hebben goedgekeurd. Hij vroeg zich ook af of het 'model' nu al dan niet als 'dwingend' moet worden gezien; het werd immers goedgekeurd, maar tegelijkertijd ook relatief. Het deed hem ook denken aan de destijds goedgekeurde hervorming (lees besparing) binnen de VAO's: "Ik ben de enige decaan die deze hervorming heeft doorgevoerd; ik vraag me af of ik me nu w'er bij de neus laat nemen". Decaan Spruyt (RE) voelde zich uit zijn tent gelokt door de opmerking van de moderator over de 'democratische besluitvorming' aan onze universiteit; hij was zelf immers betrokken bij de hervorming van het Organiek Statuut (als voorzitter van de bevoegde commissie). Hij verzekerde ons dat alles uitermate democratisch was verlopen: iedereen was vertegenwoordigd (ZAP, ATP, AAP en studenten) in de hervorming van de statuten van de VUB. Wat ons echter verbaasde is dat hij de discussie over de fundamentele van de universiteit - faculteiten, entiteiten of vakgroepen - een gebakkelei vond. Verder wist hij te vertellen dat het organiek statuut de mogelijkheid van een vermindering van het aantal faculteiten wou inbouwen. De moderator wou één en ander niet betwisten, maar wees op artikel 36 van het organiek statuut dat stelt dat bij een aanpassing van datzelfde organiek statuut de Universitaire Gemeenschap als dusdanig geraadpleegd moet worden; wat volgens haar bij de wijziging van het o.s. niet, 'of alleszinszins onvoldoende, gebeurd is. Karin Verelst stelt vast dat de beslissingsmacht steeds meer gecentraliseerd wordt en dat men zelfs een aantal sleutels of bevoegingen gaat toepassen op bepaalde beslissingen (zo ligt het voor het huishoudelijk reglement voor het Bestuurscollege) dat ter goedkeuring voorligt).

Van Camp (GF) ventileerde zelf ook enige razernij ten aanzien van de besluitvorming aan de VUB. Wat de commissie van het organiek statuut betreft moest hij vaststellen dat alles 'vanuit de top' werd ingevuld en dat men bepaalde gehanteerde begrippen (vb. entiteiten en vakgebieden) onvoldoende had uitgewerkt. "Men wou duidelijk naar substructuren en enkele hogere echalons", aldus Van Camp. Hierop stelde de moderator dat de piste van de superstructuren eigenlijk op rationele én emotionele basis kan verworpen worden, waarop Van Camp riposteerde dat er steeds een revolutie nodig is om naar de toekomst te gaan en dat men op een open manier naar die toekomst moet gaan.

Kafka, rookgordijnen of anticipatie?

De volgende vraag uit het publiek raakte de essentie van dit debat: wat is eigenlijk de bedoeling van dit allocatiemodel? Prof. De Greef zei immers dat dit model volgens hem 'arbitrair' was en "zonder een duidelijke beleidsvisie". Is dit model dan gemaakt naar het Kafkaïaanse principe of schuilt er een bedoeling achter de cijfers? Wil men op deze wijze de 3 superfaculteiten erdoor krijgen? Of wil men anticiperen op de rationalisaties van Minister Vanden Bossche? De Greef ging hier zelf nogal ontwijkend op in; hij was zelf niet betrokken bij de opstelling van het model en "ga dit vragen bij diegenen die het opstelden". Hij moest zelf stellen dat er over dit 'model' nooit een consensus was bereikt. Ook decaan Van Camp vond deze vraag naar de essentie gaan en moest bekennen zichzelf ook af te vragen waar men met dit model naartoe wou. Hij vroeg zich ook af waar men de essentie moet leggen in een universiteit met te weinig geld. Hierop volgden enkele opmerkingen over het al te bedrijfsgericht onderzoek en een samenknijping van

vervolg op pagina 6

Werkelijkheidsdebatten

Etisch Socialisme in Vlaanderen 'de doordachte politieke daad' van Eric Rosseel

Met zijn werk "Etisch Socialisme in Vlaanderen" begeeft Eric Rosseel zich in een gewaagd en vermoeiend discours. Hij overbrugt het socialistisch denken en handelen zoals het zichzelf min of meer 'coherent' manifesteerde in de twintigste eeuw en tot op de dag van vandaag (straks al gisteren).

Rosseel beschrijft - in mijn ogen - hoe het socialistisch denken zich vandaag niet wil neerleggen bij de postmoderne realiteit en hoe het om deze realiteit te negeren aanspraak maakt op een bepaald, vooral ethisch, discours. Solidariteit, autoriteit en weg met de permissiviteit. Zo weigert SP-voorzitter Tobback halsstarrig het drugsdebat te openen (want, 'la dolce vita des nouveaux riches'), voert Minister Vande Lanotte een vreemdelingenbeleid dat ons aan vreemde-bruinhemden-praktijken doet denken (en waarvan ook de kardinalen - o zo onschuldig want al hun zonden zijn hen vergeven - achterovervallen), maar zullen de socialisten wel borg staan voor 'Uw sociale zekerheid'. Rosseel ziet in dit hedendaags discours veel raakpunten met het discours dat aan het begin van deze eeuw gevoerd werd en dan vooral door Hendrik De Man die in de tweede wereldoorlog bruine blaren op zijn rode handen kreeg. Een analyse en biografische noten van Eric Rosseel over De Man, "Het Sienjaal" van Coppieters en De Batselier, Mark Elchardus en postmodern crisisdenken.

Universele waarden

Hét kenmerk van het etisch socialisme is dat het in tijden van economische recessie de nadruk gaat leggen op de universele waarden van de mens en de 'sociale cohesie'. Dit terwijl eigenlijk de economische behoven de reden zijn van desintegratie van het sociaal weefsel én terwijl de socialistische politici niet durven bekennen dat het net deze behoven zijn waar zij de controle over verloren hebben. Waarom dit een gewaagd discours is? Omdat Rosseel zich vol overgave op het wit stort dat terug te vinden is in "Het Sienjaal" van Coppieters en De Batselier, en in de geschriften van Mark Elchardus. Deze laatste is socioloog aan de VUB, voorzitter van de Socialistische Mutualiteiten en door de SP binnengehaald als 'huisfilosoof'. Rosseel zelf is docent arbeidspsychologie aan de VUB, internationaal coördinator van de Belgian East African Research Cooperation en adjunct-directeur van het Centrum Leo Apostel. Hij vindt (te)veel ethiek terug in de pogingen tot socialistische vernieuwing van Coppieters, De Batselier en Elchardus: "We beleven een revival van etisch (of spiritueel of religieus) socialisme binnen de socialistische, sociaal-democratische, christen-democratische en zelfs volksnationalistische middens", aldus Rosseel.

Waarom dit een vermoeiend discours is? Omdat zijn analyse gebaseerd is op zijn 'dagelijkse observatie van de evolutie van het sociaal, cultureel en politiek leven in België en meer bepaald in Vlaanderen'. Rosseel zijn dagelijkse observatie is zeer accuraat, met een schat aan bronverwijzingen. Het vermoeiende ligt eerder in de stijl van zijn betoog die van analyse naar autoreflectie springt en weer terug. Niet dat lezen niet vermoeiend zou mogen zijn - de kritiek kost ons deze dagen niet de minste moeite - maar ik heb de indruk dat Rosseel uit dit boek makkelijk een tweede zou kunnen puren (al heten we natuurlijk niet allemaal A.F.T. Van der Heyden). Rosseel tracht ook een etisch discours te counteren met een sociaal-economisch discours, maar blijft zelf ook in de ethische verontwaardiging steken (wat ons insziens in de gegeven omstandigheden bijna onvermijdelijk is). Men kan de auteur echter niet verwijten vanuit een betweterigheid te spreken: soms relatieveert deze vertwijfelde intellectueel zichzelf al te veel. Zo vraagt hij zichzelf af wat de plaats van de intellectueel nog kan zijn in een postmoderne samenleving, terwijl hij het met dit boek net bewijst: de kritiek toont de witte vlekken aan en probeert deze in te vullen, zonder tot een conclusie te komen. Misschien is het net dat waar Rosseel het moeilijk mee heeft: nl. dat bij m.b.t. Elchardus' vertoog zijn vooropgestelde omschrijving van het etisch socialisme niet kan doortrekken tot in de conclusie. Elchardus deelt met De Man immers wel de (polariserende) ethische grondslagen (cf. *egoïsme vs. solidariteit*), maar niet diens voluntarisme of bereidheid tot actie. Laat ons nu echter eerst eens pogen om Rosseels invulling samen te vatten.

Twee dimensies van het socialisme

Eerst schets de auteur ons twee dimensies van het socialisme dat niet zomaar kan beschouwd worden als een homogene stroming van historisch of politiek sociaal denken. Op de schoolbanken worden Marx en Engels al te makkelijk berleid tot *utopisch* en *wetenschappelijk socialisme*: "Maar het is duidelijk dat het socialisme of het communisme ten tijde van het verschijnen van het Communistisch Manifest al een complexe en gecompliceerde bedoening was". Verder beschrijft Rosseel ook nog de gevaren die bij het beschrijven van zulk een heterogeen komen zien: "Ze kan beschreven worden in termen van denkwijzen of in termen van georganiseerde militanten", waarbij deze aspecten nog alternerend kunnen optreden.

Rosseel zelf wenst een heldere distictie te maken tussen een materialistische ideologische pool en een ethische, spirituele of religieuze. "Het materialistisch socialisme beoogt de werkende klasse een ongeremde toegang te geven tot de goederen en diensten (materieel of immaterieel) - 'bietsocialisme' die mede door hun gesocialiseerde arbeid zijn voortgebracht". Zo is het materialistisch socialisme historisch gezien een strijd tegen economische uitbuiting en verbonden met het liberalisme (van Smith naar Marx en met de nadruk op de materiële ruilbare resultaten van de menselijke arbeid of consumptie). Het liberalisme laat de individuele verrijking echter 'afhangen van de mate waarop het individu kan inspelen op de markt en ruimte biedt aan verburgerlijking ('individuele verheffing boven de

arbeidersklasse' p.33). "Het etisch (spiritueel of religieus) socialisme gaat uit van de basis gedachte dat het menselijk individu slechts voorstelbaar en begrijpbaar is als een geïntegreerd deel van een gemeenschap, een gemeenschap, die berust op traditionele, min of meer universele en a-historische waarden. Deze gemeenschap is de eenheid van actie en wordt in die zin gepersonifieerd". Dit is de definitie die Rosseel hanteert naar Dworkin (1992). Om deze gemeenschap tot stand te brengen propageert men de 'zelfverwezenlijking' en 'zelfontplooiing' van het individu. Men spitst zich toe op de geestelijke en culturele ontplooiing van de bevolking, eerder dan op de materiële emancipatie. Zelfdiscipline is het orderwoord. "Etisch socialisme eerst zo altijd een distictie in tussen goed en kwaad, tussen hoog gedragen morele waarden en afgewezen waarden", aldus Rosseel. Hij benadrukt ook nog het feit dat ondanks de oproep tot zelfontplooiing van het individu men altijd zal verwijzen naar de autoriteit, de instituties moeten garanderen dat onze waarden generatie op generatie worden overgedragen. Mussolini heroeemde zich ooit op het etisch socialisme.

Rosseel geeft hier een vrij doorgedreven polarisatie door tussen etisch en materialistisch socialisme, maar beseft zelf, 'een polaire beschrijving kan geen recht doen aan de complexe realiteit van de socialistische beweging'. "Etisch en materialistisch socialisme zijn echter ook niet zo maar elkaar opvolgende fasen van het socialisme en evenmin leven zij afgesonderd en teruggetrokken in gescheiden niches". In een periode van hoogconjunctuur convergerende productielevensstandaard verschijnen beide dimensies met elkaar verweven: in tijden van crisis (divergentie productielevensstandaard) zijn beide dimensies elkaars opposieten. Reflectie en herdefiniëring zijn dan de orderwoorden. Rosseel heeft een 'intellectueel wantrouwen' tegenover het etisch socialisme, "omdat ik het, in een eerder zwak moment, soms ervaar als een truk van de heersende elites om de werknemers geïntegreerd blab blab blab te houden in een sociaal systeem dat eerst hun relatieve (er soms ook absolute) verarming heeft georganiseerd".

Hij vindt het tevens opmerkelijk dat de bezinning en vernieuwing door intellectuelen, wetenschappers en kunstenaars zonder working class achtergrond gebeurt (een duidelijke vingerwijzing naar Mark Elchardus). Het socialisme verglijdt in zulke tijden ook naar het christelijk hypocriet credo van de waarden. Vandaag zien we deze opschuiving heel concreet, denk maar aan de verordelingen die de Van Peels, Tobbacks en Colens uitspreken m.b.t. de permissieve samenleving. Hendrik De Man was in de eerste helft van deze eeuw "één van de meest zuivere emanaties van het etisch socialisme", stelt Rosseel.

De Mans autoritaire persoonlijkheid en zedelijke zuiverheid op naar Hitler

Aan de hand van Adorno's studie over de Autoritaire Persoonlijkheid stelt Rosseel dat De Man's persoonlijkheid en politieke opvattingen meerdere fascistoïde trekken vertonen. "De facetten die mij als psycholoog het meest opvallen zijn de milde aristocratie van de vader. De Mans afkeer van het stadsleven en de quasie-totale sublimatie van zijn seksualiteit en andere lustverlangens in de plichtsetrouwe en prinsiepsgeleide uitvoering van de levensopdrachten die hij zich heeft gesteld".

De Mans herziening van het marxisme maakte hem tot één van de meest invloedrijke socialistische denkers van zijn tijd. Hij was een man van de actie die lak had aan de historische noodzakelijkheid van de Revolutie. Opmerkelijk is ook het feit dat De Man vanaf het begin van zijn carrière in een superieure positie stond t.o.v. de arbeidersklasse (secretaris van de Socialistische Jonge Wacht, secretaris van de Centrale voor Arbeidsvoeding, directeur van de Arbeidershogeschool...). Verder beschrijft Rosseel ook nog hoe De Man walde van de levensstijl van de bourgeoisie; hoe hij de arbeiders een hogere moraliteit en zedelijke zuiverheid voorhield en hoe hij de gemeenschap als een psychologische eenheid zag. Hierop stelt dat Rosseel dat het niet zo verwonderlijk is dat Mussolini in schik was met de ideeën van deze socialist. We vernemen ook nog dat De Man het socialisme als een morele optie zag (die een afkeer tegen het anticlericalisme incorporeerde) en zijn *Plan van de Arbeid* zowel doctrinair als electoraal doordacht was. *De Mans verloren deal met Hitler en de nazi's* is een hoofdstuk dat het autoritaire karakter en de rigide en koppige manier van denken van deze socialistische denker nog eens extra in de verf zet om tot een hoogtepunt te komen in De Mans pact met Hitler.

In de tweede helft van zijn boek confronteert Rosseel het *socialistische denken na 1978* met de figuur van De Man (waar alleen Norbert De Batselier zich openlijk durft naar te refereren), maar dat zien we wel in de volgende Mocial.

Thierry Serrien

vervolg van p. 5

dienstbetoon en opdrachten van het NFWO waar we nu niet verder op ingaan.

Over naar de slotvraag: wat is de toekomst van dit model? Het besluit van de Raad van Bestuur is volgens Van Camp (GF) immers 'niet bindend', 'wel richtinggevend' en 'realiteit en model toetsen elkaar'. De Greef (ESP) stelde 'dat het niet verboden is om een agendapunt terug op de agenda te zetten'. De moderator stelde vast dat er door de VUB geen enkele druk meer wordt uitgeoefend op de overheid, waarop Tibergien (TW) zei dat dit ook moeilijk is omdat de VUB nu al de duurste studenten van Vlaanderen heeft en Spruyt (RE) stelde dat men 'de schaarste moet verdelen'. Van Camp (GF) was uiterst categoriek: "Onze faculteit weigert mee te werken aan de implementatie van dit model". De Greef benadrukte het feit dat de faciliteiten die in het verleden de solidariteit draagden ook nu weer gestraft worden. Hierop kon de moderator niets anders doen dan te besluiten dat over dat allocatie-model 'alteszins geen consensus bestaat. Zij vond echter ook dat de afbouw van de democratisering van het onderwijs onvoldoende was aangeraakt en hoopte dat er in de toekomst meer discussie zou volgen rond dit thema. Ook wij hadden de indruk dat dit debat nog meer uitgediept kan worden en dat er tegelijkertijd weer rookgordijnen zijn bijgekomen. De CoStra, de krijtlijnen en het allocatiemodel: het lijken allen producten van economische efficiëntie en de daarbij horende conceptuele vaagheid. De Europese logica ten voete uit?

RR & TS

Zes studenten krijgen zware straffen voor vreedzame betoging

Connerotte heeft werk in Leuven!

Overal in het land komen mensen op straat voor meer gerechtigheid in het gerecht. In een tijd waar men aan de derde macht vraagt om te breken met een besmeurd verleden, denki men daar in Leuven blijkaar anders over. Een rechter sprak er onlangs zware straffen uit tegen de mensen die zij verantwoordelijk achtte voor een vreedzame bezetting van de E40-snelweg te Leuven. Vorig jaar werd in de stad van SP-voorzitter Tobback betoged tegen 'iedere vorm van studentenbepokende maatregelen' (numerus clausus, toelatingsexamen, oriënteringsexamen...)

LOKO was de organisator (Leuvense Overkoepelende KringOrganisatie, het equivalent van het BSG). Zes studenten moesten op 2 oktober voorkomen om zich voor hun deelname te verantwoorden. Men kan zich afvragen waarom deze zaak niet eenvoudigweg werd geseponereerd, aangezien het om een korte en vreedzame actie ging en geen schade werd aangericht. Politieke druk wordt door een gewonde Vrouw Justitia gefluisterd. Verder doet het feit dat men slechts zes van het vijftigtal studenten dat die avond werden opgepakt vervolgd vermoeden dat deze mensen gevisseerd werden door onze politiediensten. Ook een VUB-student, die vanuit de Studiekring Vrij Onderzoek aan de betoging deelnam, behoort tot de groep die men sinds kort 'de zes van Leuven' is gaan noemen. Deze zaak is een gevaarlijk precedent dat veel toekomstig studentienprotest in de kiem zou kunnen smoren en voor een gefragiliseerde democratie zware gevolgen kan genereren.

De zes van Leuven

Vorig academiejaar werd er door heel Vlaanderen en Brussel regelmatig betoged tegen de plannen van onze minister van onderwijs Van den Bossche om de vrije toegang tot het hoger onderwijs te beperken. Zo kaderde die betoging van zo'n 300 Leuvense studenten in een hele reeks acties die het recht op democratisch onderwijs poogden te verdedigen.

Een deelnemster beschrijft hoe de beruchte avond verlopen is: "Op dinsdagavond 14 november 1995 ging ik samen met enkele vrienden rond 19 uur naar het Ladeuzeplein. Vandaar vertrok de stoet voor een rustige tocht doorheen de stad. We gingen richting Sportkot waar een korte toespraak werd gehouden. De stoet trok verder voor een wandeling door Heverlee. De bedoeling hiervan was mij onbekend. Ik volgde gewoon de groep. We kwamen ter hoogte van de E40 en enkele betreden deze. Na zo'n 10 minuten was de rijkswachter ter plaatse. De groep trok zich terug in het bos maar toch werden enkele mensen opgepakt." Zo werd een vijftigtal mensen administratief aangehouden en zes studenten werden eruitgepikt en door het parket vervolgd. Onder de 'zes van Leuven' vinden we 2 vrijgestelde van de Sociale Raad (SoR), een burelid van de Studiekring Vrij Onderzoek, een lid van de Marxistisch-Leninistische Beweging (MLB) en twee eerste kenners die aan hun eerste (!) betoging deelnamen. De rijkswachtkapitein Derycker kan tevreden zijn met zijn arrestaties. Zo zou hij naar verluidt tegen één van de vrijgestelde van de SoR hebben verklaard "ik zal u kraken" waarna hij persoonlijk de vrijgestelde bij zijn staart nam terwijl deze de autostrade reeds verliet. De kapitein was dan ook uitermate tevreden met zijn 'wonderbaarlijke visvangst' die beruchte avond en liet dat dan ook uitschijnen onder de vorm van verbale bedreigingen.

De rijkswachter is uw vrlend

Het deel van de studenten dat niet werd opgepakt en het bos in vluchtte, werden later nog getraceerd op een ontvangstcomitee van de rijkswachters (met snorren) die er blijkbaar nog zin in hadden: "Er werd besloten om gewoon terug naar Leuven te wandelen. Deze avondwandeling werd echter verstoord door een voorbijrazende combi. Wat hiervan de bedoeling was weet ik echt niet. Een beetje verder stonden verscheidene combi's ons op te wachten. Enkele van de groep gingen onderhandelen met enkele rijkswachters. En de rijkswachter stelde voor ons naar Leuven centrum te begeleiden zodat we niets meer zouden uitspoken (wat we ook niet van plan waren). Wij waren blij met deze schikking en volgden achteraf braafjes de combi. Dit was echter een gemene valstrik want zo'n 200 meter verder werden we omsingeld door een grote groep rijkswachters en hun combi's. Wij moesten een voor een voor en muur gaan staan om een foto te laten nemen, maar dit werd dan toch niet uitgevoerd. Wel moesten we een onze identiteitskaart laten zien zodat men ons kon identificeren. Daarna mochten we naar huis. Een tijdje later ontving ik thuis een brief waarin te lezen stond dat ik nog vervolgd kon worden. Ik verwachtte helemaal niet dat dit voorval nog gevolgen zou hebben."

De politie slaagde er die avond niet alleen in enkele studentenleiders bij de kraag te vatten. Zo beschikte men na die avond over een fichering van de 'actieve Leuvense student', met kotadres. Een klaarblijke intimidatie om die stoute studenten terug achter hun boeken te brengen, nietwaar. Al deze studenten kregen later een brief thuisgestuurd, kwestie van mamapapa op

de hoogte te brengen van hun zoon- of dochterlief zoal 's avonds doet. En wie zei dat rijkswachters geen waakzame burgers zijn.

In de rechtbank

De zitting die oorspronkelijk gepland was op 31 juli 1996, werd verplaatst naar 2 oktober op vraag van de studenten zelf. De studenten werden vervolgd op basis van het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer (op autosnelwegen mag men niet betogen en moet men minstens 70 km/uur rijden) en vooral op basis van artikel 406 van het strafwetboek. Hierin wordt strafbaar gesteld het kwaadwillig belemmeren van het verkeer

door een handeling die het verkeer gevaarlijk kan maken of die ongevallen kan veroorzaken. Deze wet werd ingevoerd in de jaren '60 naar aanleiding van de stakingen tegen de Eenheidswet. Volgens de beklagden was dit artikel helemaal niet van toepassing. Want zo was in de parlementair discussie rond de invoering van deze wet expliciet gesteld dat voor vreedzame betogingen en zitacties deze wet niet van toepassing is. Dit had als bedoeling te vermijden dat de twee

grondwettelijke rechten, nl. het recht op vrije meningsuiting en het stakingsrecht niet in het gedrang zouden komen.

In zijn vonnis vond de rechter dat deze argumentatie niet opging. Hij stelde dat er wél kwaadwillig werd gehandeld en noemde totaal onverantwoord met verschillende tientallen in een zone waarin de manifestatie niet was toegelaten bij duisternis een autosnelweg gaan bezetten, met als gevolg lange files stilstaande voertuigen. Een tegenwoordig veelgehoorde kritiek is dat het gerecht geen voeling meer heeft met wat er omgaat in de maatschappij. Maar dat een rechter niet weet dat autostraden in België (naar het schijnt een land ergens tussen Nederland en Frankrijk) bij duisternis verlicht zijn, getuigt van totale vervreemding. Verder dient worden opgemerkt dat de bezetting van de E40 uiterst voorzichtig is verlopen zonder het leven van zowel betogers als automobilisten in gevaar te brengen. De kern van de zaak is dat deze rechter de weg effent om op basis van het artikel 406 vreedzame acties in de toekomst zwaar te straffen en te verhinderen dat gemarginaliseerde groepen als studenten een kanaal zouden hebben om hun ongenoegen te uiten.

Schijn van partijdigheid

Voor de ene rechtbank wekt men de schijn van partijdigheid reeds als men spaghetti eet en een pen kado krijgt, maar in Leuven mag rijkswachtkapitein Derycker een onderzoek leiden waar hij zelf betrokken én vooringenomen partij is. Ook dit argument werd niet gevolgd. Zo werd gesteld dat het onderzoek niet oneerlijk of partijdig heeft plaatsgevonden. De rechter acht het helemaal niet bewezen dat de verbalisanten zich hebben schuldig gemaakt aan bedreigingen en dat een eventuele 'vaderlijke aanmaning' ten overstaan van de beklagden juist de tegenovergestelde bedoeling heeft. Dat in deze zaak de getuigen van de bedreigingen niet werden gehoord, roept vele vragen op. In de marge van dit proces stelt men vast dat er voor onze Belgische rechtbank een nieuw soort bewijsmateriaal bestaat. Tegenwoordig zijn mimiek en houding de objectieve criteria om te bepalen wat iemand bedoelt. Zo weigerde één van 'de zes van Leuven' om tijdens zijn arrestatie te antwoorden op de verklaringen van Derycker i.v.m. de rol die deze persoon zou hebben gespeeld in de betoging. In de betreffende PV opgesteld door de rijkswachtkapitein kan men lezen: Tijdens een gesprek die de opsteller heeft gepoogd te voeren met de betrokkene liet hij door zijn mimiek en houding blijken dat de opsteller gelijk had. O tempora, o mores

De rechter achtte de schuld van de zes beklagden bewezen en sprak de opschorting van de straf uit voor de duur van één jaar voor vier beklagden en van drie jaar voor de overigen. De vrijgestelde van de SoR, die tevens de aanvraag om te betogen had ondertekend mag voor een periode van drie jaar geen betogingen van politieke of sociale aard meer organiseren, alsook mag hij aan geen betogingen deelnemen indien zij geen louter studentikoze karakter hebben.

Dit zijn zeer zware straffen en voor de vrijgestelde van de SoR een beknopping van zijn grondwettelijke rechten. LOKO en de Vereniging voor Vlaamse Studenten maakten hun verontwaardiging reeds wereldkundig en wijzen op het gevaar van een dergelijk precedent. De beklagden zelf overwogen in beroep te gaan tegen deze uitspraak. En nog steeds willen 'mensen meer gerechtigheid in het gerecht.

Haroun & Joke

Veto niet langer onafhankelijk

Leuvense studentenblad aan banden gelegd door kringraad

Tot voor 25 november was Veto het 'Onafhankelijk studentenweekblad van de Leuvense Overkoepelende Fringorganisatie (LOKO)'. Op 22 november had echter een open algemene vergadering plaats waarop de kringen besloten de statuten van Veto te wijzigen. Vanaf nu zal de redactie van dit weekblad niet langer zelf zijn hoofdredacteur en redactie-secretaris kunnen kiezen.

Veto verschijnt wekelijks zowat 20 pagina's dik en besteedt aandacht aan zowat alles wat de student lief is. Het tijdschrift neemt echter geen blad voor de mond en neemt steeds een kritische houding in t.o.v. de studentenpolitiek. Eén en ander moet bij de kringraad echter het verkeerde keelgat ingeschoten zijn. "De voornaamste wrijving met betrekking tot Veto was dat de verkiezingen 'democratischer' moesten verlopen. 'Spreekbuis

van LOKO' betekent volgens hen dat 'de redactie verkozen moet worden door de studentenbasis', en dat zijn de kringen". Het kwam er eigenlijk op aan dat Veto door LOKO gefinancierd wordt en dus '100% loyaal' moet zijn, "omdat alleen op die manier de democratie en representativiteit het best gediend worden". Dus gaan deze democraten uit het principe der loyaliteit een kritisch, onafhankelijk tijdschrift omvormen tot een 'representatief' (of propagandistisch) blad. Uit de berichtgeving van Veto bleek dan ook nog dat er een machtsstrijd aan de gang is in het kringconvent.

Ook op de VUB bestaat zulk gevaar van corporatisme en censuur. Naar aanleiding van bepaalde meningen die in de Moelal tot uiting kwamen stelden enkele mensen van De Lijst (die

overigens helemaal verkozen is) 'dat ze dit jaar de Studiekring Vrij Onderzoek hadden kunnen inpalmen en dat het volgend jaar De Moelal aan de beurt is'. Aanhoor de jonge twintigers die ons vertegenwoordigen. Dit alles ruikt toch enigszins naar machtswellust, autoritarianisme en censuur.

Volgens ons is de kritiek vrij de stijl te gebruiken die haar belijft: ironie, cynisme of sarcasme; het moet allemaal kunnen. Men kan zijn bedenkingen hebben, maar kan men iets verbieden omdat het niet in zijn denkbeeld past? Als men dit doet bekent men eigenlijk zijn ongelijk en maakt men aanspraak op macht en belangen om de oppositie mond dood te maken. In Leuven is een gevaarlijk precedent geschapen. Dat studentenleven toch, die Tobbackiaanse stad toch.

Thierry

Lezers die brieven

De verantwoordelijkheid over de inhoud van de epistels die onze redactie bereiken ligt buiten de laatstgenoemde. Vermits censuur niet past in de 'Vrije Geest' zullen wij alleen dusdanig optreden tegen wat niet past in de 'Vrije Geest'. Wij geven onszelf ook het voorrecht om wat al te langdradig is, kortdradig te maken (en dit uit economische noodzaak)

Ons adres: De Moesal, Gebouw Y (VUB), Pleinlaan 2, 1050 Brussel.

En plotseling was er niets meer.

Ik ben het beu ...

Ik ben het beu. Je kan geen tijdschrift meer open slaan of je wordt geconfronteerd met reportages en getuigenissen over pedofilie, verkrachtingen van kinderen en noem maar op. Je kan geen televisieprogramma meer bekijken of je moet de zoveelste getuigenis of bekentenis ondergaan. Plotseling heeft elk dorp, van Montenaken tot Eine, hun eigen onvervalste pedofiel die doelbewust door de verlaten straten dwaalt en op zoek gaat naar jonge bloempotten om zijn wortel in te plante. Het mees-dom heeft een nieuwe drug gevonden: het vinden en veroordelen van pedofielen. En ik dacht dat drugs verboden zijn?

Ik hou mijn hart vast, want het zal niet lang meer duren of ze verbieden Sinterklaas. Nu weet ik waarom die kindertjes zo graag bij Sint op de schoot gaan zitten. Terwijl die kindjes uitvoerig vertellen wat ze allemaal willen, schuift de heilige man zijn rood opgezwoolen lid in de aarsjes of de kutjes van de hebberrige mensjes. En gelukkig dat ze beiden zijn. De Sint omdat hij zijn kwakje kwijt kan en het scheppeltje omdat het alles kan krijgen. En maar lekker wiebelen. En dan die kindjes met rood doorlopen wangen rennen naar moeder om, nog natrillend al hun wensjes aan mama te vertellen. En dan thuis gekomen zegt moeder: 'Och kijk nu pappa, ons Jantje heeft van de schrik in zijn broekje geplast.' En de klonters sperma worden liefdevol afgeveegd en in de vuilbak geworpen.

plotseling voelt heel de natie zich geroepen om moraal-riddertje te gaan spelen. En geef toe, in het veroordelen van de medemens daar zijn we goed in. Kinderen worden onvoorwaardelijk omgetovert tot het zuiverste water dat men niet meer heeft. En iedereen maar roepen dat het eindelijk een gedaan met die grenzeloze vervuiling.

En de moraal-ridders scoren. Je moet maar eens nagaan wat er de laatste maanden allemaal wordt gezegd, gedacht en geschreven. Een kleine greep uit een lange lijst: plotseling wordt er in Frankrijk besloten om terug de vierkantjes, driehoekjes en bolletjes in te voeren. Elke film krijgt een tekenetje, naargelang de hoeveelheid sex en geweld. De ouders krijgen zo een handleiding om te kunnen oordelen of hun kroost mag/kan

kijken naar die rommel. Plotseling beslissen een aantal krantenverkopers om niet langer sigaretten te verkopen aan kinderen. Plotseling staken de gevangenisbewakers omdat sinds augustus de gevangenis overvol zitten omdat het gerecht aarzelt om gevangenen vervoerd vrij te laten. Gevolg van deze situatie; we gaan meer cellen bouwen. Ongelooflijk maar waar! Alsof dat het 'probleem' zal oplossen. Kan iemand mij eens uitleggen wat het probleem eigenlijk-fetelijk is? plotseling begint men te discussiëren over of het wenselijk is om via inspuitingen pedofielen hun seksuele lusten te doen afnemen. In bepaalde Amerikaanse staten worden (tegenwoordige tijd, vandaag dus) pedofielen gedwongen om zich te laten steriliseren. Zoen discussie werpt de mensheid ongeveer honderd jaar terug in haar eiegen geschiedenis. Toen discussiëren de wetenschappers ook over de wenselijkheid om 'minderwaardige' mensen te steriliseren. Geesteszieken, gestoorde en allen die niet aan de norm beantwoorden, moesten worden geholpen. M.a.w. de gemeenschap zou niet langer betalen en vandaar dat deze mensen zich niet langer mochten voortplanten. De nazi's hebben deze -toen universele- wetenschap gretig gebruikt, verder uitgewerkt en zeer extreem in de praktijk omgezet. Ze besloten om gestoorde onder dwang te steriliseren, te ontsmetten, schoon te maken, als een ziekte uit de maatschappij te snijden. Later werd de definitie van geestesgestoorde -nogmaals zij die niet aan de norm voldoen- verder uitgebreid tot de joden, zigeuners, getuigen van Jehova, enz. En we weten heel goed-met uitzondering van de ontkeners- tot wat dat toen leidde. Ik wil nu niet zeggen dat dit ons te wachten staat, maar het kan wel leiden tot -op zijn minst- een repressief klimaat.

Plotseling is een nieuwe vijand gevonden: Zij, Zij tegenover Wij, die wel aan de norm beantwoorden. En Wij verschillen toch zo erg van Zij. We zouden zo iets nooit doen, maar Zij wel. Wij zijn zo goed en zuiver en proper en Zij zijn Het Kwade. Plotseling stelt een mens zich de vraag waar we nu verderomme weer mee bezig zijn. Plotseling kijk je rond je en ziet dat er weer niets is.

God.

Unie Vrijzinnige Verenigingen Van schandaalzucht tot psychose

De ongecontroleerde informering rond de recente onthullingen en schandalen doet een klimaat van terreur ontstaan. Sensatie leidt zo tot heksenjacht. Homofilie, pedofilie en kindermoord worden in één adem genoemd. De begripsverwarring criminaliseert een aantal minderheidsgroepen in onze samenleving zonder grond. Zij worden schandelijk bejegend omdat verschillende actoren in het maatschappelijk bestel de pedalen dreigen kwijt te raken.

De schandaalzucht leidt ondertussen tot persoonlijke drama's: personen worden zonder vorm van proces in opspraak gebracht. De democratie wordt in haar grondvesten geraakt. De oneer geldt vooral die media, die onder mom van de bescherming van de openbare orde de huidige psychose in stand houden. De oneer geldt nog meer voor al wie van deze psychose misbruik maakt om anderen zonder ernstig bewijs te belasteren. Dit is ergerlijk en onduidelijk. Het publiek maken van gegevens uit het privé-leven moet zeer omzichtig gebeuren. De unie verwijst naar het artikel 8 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens en artikel 22 van onze grondwet. De democratie wordt niet gediend door gebrekkelijk justitieel onderzoek en ondoordachte conclusies.

De Unie Vrijzinnige Verenigingen pleit derhalve voor een kritische reflectie buiten de verhitte schandaal sfeer.

Michel Magits
ondervoorzitter UVV

L'Escale tegen de bierkaai

Het vluchtelingenprobleem is tegenwoordig brandend actueel gemaakt door de wetten van minister van binnenlandse zaken Johan van de Lanotte en het protest dat ertegen ontstond, waaraan ook de Sociale Raad en rector Witte heeft deelgenomen. De onmenselijke opvang- en repatriëeringsfaciliteiten in België en het schokkende voorbeeld van een geweldadige ontruiming van een kerk vol asielzoekers en sympathisanten in Frankrijk leverde herhaalde malen stof tot discussie. De onrust in Centraal- en Noord-Afrika (denk aan Ruanda, Burundi, Zaire) en de voortdurende berichten over hongersnood die ons nog steeds bereiken vanuit dat continent helpen ons te begrijpen wat de eigenlijke achtergrond van ons zogenaamd vluchtelingenprobleem is.

In België wordt de paniek inzake vluchtelingen vooral gevoerd door de standpunten van het Vlaams Blok. Leugenachtige artikelen in hun partijblad en bevriend medium Het Pallieterke spreken van een miljoen illegalen en kraakpanden in het Brusselse, volgepropt met ondergedoken, uitgeprocedeerde vluchtelingen.

Haal de was maar binnen, het recente boek van Chris De Stoop sprak van meedogenloze mensenhandelaars, onverschillige autoriteiten en betekende een aanval op minister van de Lanotte. Dit boek vestigde de aandacht op het probleem van opvang en beoordeling van asielaanvragers. Wat zijn politieke vluchtelingen en waar ligt de grens met economische vluchtelingen, is een prangende vraag die een belangrijke rol speelt in het goedkeuren van een aanvraag tot politiek asiel.

In België komen jaarlijks een aantal vluchtelingen aan die een procedure starten om als politieke vluchteling erkend te worden. Een aanzienlijk deel van hen zijn minderjarigen, jongeren die hun ouders zijn kwijtgeraakt in oorlogen, trektochten of bootreizen, of wiens ouders hun wegstuurden om hen te behoeden voor een nakende ramp of opstand. Eind 1989 stelde men vast dat een vierde van de vluchtelingen die in het bekende Klein Kasteeltje verbleven minderjarig waren. Het Children Legal Center kwam tot de vaststelling dat de niet-begeleide kinderen niet louter aan hun lot overgelaten jongelui waren, maar ook

vluchtelingen met dezelfde rechten als volwassenen. Ze werden in hun mening gesteund door de Kinderbescherming die vond dat de jongeren behoefte hadden aan een aangepaste opvang. Iets dat voor de meeste mensen erg logisch lijkt, was de hulpverleners van het staatsopvangcentrum nog niet opgevallen.

Het Rode Kruis werd ingeschakeld en doet nu voor een deel van de betrokken minderjarigen het hoogstnoodzakelijke, maar van een full-time begeleiding op sociaal, educatief en juridisch niveau is geenszins sprake. Tot nu toe bestaat er in ons land maar één instelling voor de opvang en begeleiding van minderjarige asielzoekers, l'Escale, een kleinschalig initiatief dat zich sinds 1991 in St-Agatha Berchem gehuisvest ziet, in een gebouwtje dat hun ter beschikking wordt gesteld door een sympathisante. In dit opvangtehuis verblijven voortdurend een twaalftal jongeren die tussen de vijftien en achttien jaar oud zijn. Het centrum werkt met één full-time begeleidster, één part-time opvoeder en een part-time sociaal-assistent. Verder doet l'Escale beroep op enkele vrijwilligers, die zeer goed ingelicht worden en een behoorlijke opleiding achter de rug hebben. Sinds het centrum erkend werd door het ministerie van binnenlandse zaken, krijgt het een uitkering van 21000fr. per persoon die er verblijft. Ter vergelijking: zouden we het over een centrum hebben dat de opvang organiseert voor Belgische jongeren dan lag die toelage 10000fr. hoger. De werkingskosten van l'Escale overstijgen de inkomsten dan ook met zo'n twee miljoen, geld dat bijeengeprokkeld wordt door enkele acties en donaties van sympathisanten.

De activiteiten van het tehuis beperken zich niet louter tot onderdak en voeding. De jongeren worden gestimuleerd om een diploma te halen van het middelbare onderwijs hier in België en er wordt veel aandacht besteed aan integratie. Door het gebrek aan middelen dat hun ter beschikking staat kunnen deze minderjarigen niet zomaar lid worden van een sportclub, muziekschool of dergelijke meer, aangezien een sportuitrusting, lidgeld of muziekinstrumenten handenvol geld kosten, zoals jullie ouders jullie ook wel kunnen vertellen.

De behoefte aan een degelijke verzameling boeken en een boekenkast is verder nog één van die noodzakelijkheden die ontbreken in l'Escale. Oplossingen worden gezocht, maar zijn moeilijk te vinden. We hebben het hier nog steeds over een erg ongewenste groep mensen (uitdaging: probeer bij de doorsnee Belg eens begrip op te wekken voor de problemen van asielzoekers en ondervind de publieke opinie).

De mensen die betrokken zijn bij dit project hebben een erg uitgesproken mening over het asielbeleid zoals dat in België gevoerd wordt, gedomineerd door de heer van de Lanotte. Waar België op afstevent, volgens l'Escale, is een situatie waarbij de asielzoekers volledig aan hun lot worden overgelaten en gestimuleerd worden zonder meer in de illegaliteit onder te duiken. Door de voortdurende versterking van de toelatingsvoorwaarden en het bureaucratische handhaven van de regeltjes zien vluchtelingen steeds meer heil in simpelweg verdwijnen, zodat de staat niet afweet van hun aanwezigheid. De kans op een repatriëring is dan kleiner dan wanneer een aanvraag wordt ingediend, zodat alle gegevens over hun persoon bekend zijn en ze zelfs te bereiken zijn door de autoriteiten.

Het trieste feit dat er te weinig opvangcentra zijn voor alle asielzoekers die in ons land verblijven, wordt nog verergerd door het gebrek aan geld dat men vrijmaakt om initiatieven te steunen en te onderhouden. Dat de vluchtelingen naar Europa worden gedreven door de aansprekende problemen in hun respectievelijke vaderlanden, is nog steeds iets dat de meeste mensen niet blijken te snappen. Sterker nog: dat de Westerse grootmachten ten dele schuld hebben aan die problemen moet aan die beruchte zwijgende meerderheid nog ten overvloede duidelijk gemaakt worden. De overgeengedragen maatstaf van 0,7% van het bruto binnenlands product van alle landen, aangesloten bij de Europese gemeenschap, die zou moeten dienen voor ontwikkelingssamenwerking (political correctness !), wordt door België nog altijd niet gehanteerd. Vergeet verder ook ons koloniale verleden niet, of de recente onthullingen dat zowat de helft van de industriële machten (via-via) wapens levert aan de opstandelingen in Zaire en Ruanda (de wapenfabriek FN is wel degelijk Belgisch, zoals jullie weten).

Hans (BtS)

DE BIZARRE WERELD ROND IN 14 DAGEN

@Het Vaticaan erkent Darwins evolutieleer. Paus Johannes II heeft toegegeven dat de evolutieleer "meer is dan een louter hypothese". Met andere woorden, 137 jaar na dato onderschrijft de Heilige Stoel de lijnen die Darwin al in zijn "On the Origin of Species" had uiteengezet. Na Galileo Galilei werd nu dus ook Darwin in ere gesteld. Met de beruchte encycliciek Human Genes ('over de menselijke soort') had zijn voorganger paus Pius VII (1939-1957) Darwins leer nog verworpen. Geheel volgens de Vaticaanse traditie waarschuwde JP II echter voor al te mathematische opvattingen van de evolutieleer: "Het menselijk lichaam mag dan wel zijn oorsprong vinden in de levende materie; de spirituele ziel is geschapen door God".

@Vorig weekend is de wereldvermaarde cameraman Mohamed Amin (53) om het leven gekomen. Hij zat in de Boeing 767 die gekaapt werd op weg van Addis Abeba naar Nairobi en door brandstoftekort neerstortte in de zee vlakbij de Comoreneilanden. Amper 52 van de 175 passagiers overleefden de ramp. Geen enkele cameraman heeft zoveel invloed gehad als Amin. Zijn beelden van Ethiopië twaalf jaar geleden hadden niet alleen een opmerkelijke nieuwswaarde op zich, ze waren de hefboom voor een serie hulpacties die toen in snel tempo werden opgestart. Miljoenen mensen hebben als het ware hun leven te danken aan Mohamed Amin, hij zette voor hen zijn leven op het spel.

@Kinderarbeid neemt toe in Europa. Het verschijnsel neemt het laatste decennium vooral toe. Naast de Oosteuropese landen maken ook Italië, Spanje, Portugal en het Verenigd Koninkrijk zich schuldig aan dit weerzinwekkend fenomeen. Vele kinderen worden er ingezet voor het maken van schoenen of andere ambachtelijke taken in de informele sector. In Napels bijvoorbeeld is het altijd zo geweest dat er een omvangrijke zwarte arbeidsmarkt is door volwassenen zowel als door kinderen die te jong zijn om te werken worden bevolkt. Dit fenomeen kwam onder de aandacht nadat een 12-jarige jongen van een 10-meter hoge stelling op een bouwterrein in Bari naar beneden donderde. De jongen ligt sindsdien in coma.

@De cijfers tonen aan dat het niet goed gaat met het huwelijk. Volgens de Amerikaanse psycholoog Howard Markham kun je zo'n mislukking in negen van de tien gevallen al op voorhand voorspellen. Het grote probleem is dat de meeste mensen niet met elkaar communiceren, zo heeft Markham ontdekt. Conflicten zijn in een relatie onvermijdelijk. Dat ze uit de hand lopen komt doordat de partners zo'n probleem niet samen kunnen aanpakken. Als ze dat zouden kunnen, zou het echtscheidingscijfer met 80 tot 90 procent dalen. En aangezien al voor het huwelijk duidelijk wordt of een goed gesprek tussen man en vrouw mogelijk is of niet, kun je dan al voorspellen of het iets gaat worden of niet.

@Wat ze ook mogen zeggen van de hoge ambtenaren van de Roemeense toezichtcommissie, oog voor de nieuwste ontwikkelingen hebben ze zeker. Want op de telefoonrekening van die dienst verschijnt maandelijks een bedrag van een kleine 200.000 frank dat besteed blijkt te zijn aan de 077-lijnen. Die nieuwe sekslijnen zijn in het post-communistische Roemenië trouwens overall een groot succes. Ook de bewakers van de nationale bank in Boekarest belden heel wat af om de verveling te doorbreken. Zoveel dat de rekening de pan uitvloed en de hitsige bellers moesten worden overgeplaatst.

@Het aidsvirus blijkt zich niet te gedragen zoals tot nog toe werd aangenomen. Wetenschappers namen aan dat het virus

afweercellen vernietigt, doch HIV verhindert de aanmaak van nieuwe cellen. Dit hebben aidsonderzoekers uit Amsterdam en Rotterdam zelf ontdekt.

@De eerste veroordeling door een internationaal tribunaal sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog kwam er zonder problemen. De 25-jarige Drazen Erdemovic, een kroaat die dienst deed in het Bosnisch-Servisch leger had in mei van dit jaar immers schuldig gepleit inzake de aanklacht van misdaden tegen de mensheid in oorlogsmisdaden. Erdemovic nam in juli 1995 deel aan de executie van 1200 moslimmannen na de val van de enclave Srebrenica. Hij is de eerste en voorlopig enige oorlogsmisdadiger uit het voormalige Joegoslavië die uit vrije wil zijn misdaden heeft bekend.

@De kommandant van het Servisch leger, de 'ijzeren' generaal Ratko Mladic heeft toch zijn ontslag aanvaard. De burgerlijke leiding in Pale heeft al een opvolger benoemd en het gaat om Pero Colic, een officier zonder enige oorlogservaring. Mladic's ontslag was al langer aangekondigd, maar hij weigerde eerst af te treden. Zijn ontslag zou nu de weg kunnen vrijmaken voor de uitlevering aan het Internationale Oorlogstribunaal in Den Haag dat tegen de generaal een opsporingsbevel heeft uitgevaardigd wegens misdaden tegen de mensheid.

@Over ruim 40 jaar zijn er bijna 15 miljoen minder Duitsers dan nu. Volgens een in Bonn gepubliceerd overheidsverslag loopt door het lage geboortecijfer het aantal Duitsers terug van 74,4 miljoen nu naar 59,6 miljoen in het jaar 2040. Momenteel wonen er in Duitsland 81,5 miljoen mensen.

@Een onderzoek van het Amerikaanse bureau NOP wijst uit dat de meeste Amerikaanse vrouwen niet langer hun best doen een perfecte echtgenote, moeder en carrièrevrouw te worden zoals in de jaren '80 wel nog het ideaal was. Bijna 7 op 10 vrouwen zeggen dik tevreden te zijn nu ze niet meer naar volmaaktheid streven. Wat vrouwen belangrijker vinden is dat ze een gezin en een carrière kunnen combineren en financieel onafhankelijk kunnen zijn en dat een Pamela Anderson hen zeker niet jaloers maakt. Sterker nog, slechts Oprah Winfrey en Tina Turner zijn voor hen het goede voorbeeld.

@Bij het reclamebureau van het Columbiaanse leger lopen er een paar grappassen rond. In de nieuwe campagne om recruten te werven noemen ze het leger een 'model van waarden' en manipuleerden ze een foto van Claudia Schiffer zodat het lijkt dat ze tussen twee militairen in poseert. Schiffer overweegt om klacht in te dienen. Dit is wel erg cynisch als je bedenkt dat het Colombiaanse Leger één van de ergste mensenrechtenovertreders in Zuid-Amerika is.

@Al is de internationale wetenschappelijke wereld nog niet helemaal uit het delicate homovraagstuk, bij ons is er een briljante geest opgestaan die verkondigt dat "De toename van het aantal homo's is vooral een gevolg van het dramatisch aantal echtscheidingen; omdat de oudere mannen de huwelijksmarkt van de jonge mannen plunderen, worden deze laatsten als het ware gedwongen het met elkaar te doen" (Alexandra Colen).

Laten we nu maar hopen dat na deze vindingrijke verklaring de oudere mannen niet beginnen te vallen op de jongere mannen, want dan zullen er nog alleen maar lesbiennes en homo's rondlopen en dat gaat ons simpele Alexandriaa niet leuk meer vinden.

@Dat lage scholing en VTM-cultuur het succes van het Vlaams Blok voeden moet blijken uit een studie van de VUB-socioloog Koen Pellerieux, over de aantrekkingskracht van extreemrechts bij jongeren. Pellerieux stelt dat "de eigen-volk-eerst-mentaliteit" vooral leeft bij laaggeschoolden die zwak staan op de arbeidsmarkt, zich onbegrepen voelen door hun leiders en zich daarom terugtrekken in hun VTM- en "Tien-om-te-zien-cultuur".

@Als het aan de Vlaamse regering en aan de BRTN-baas Bert De Graeve ligt, zal de openbare omroep binnenkort voor de tweede keer in 5 jaar van naam veranderen. De huidige BRTN wordt dan VRT (Vlaamse Radio en Televisie). Kostprijs van de hele operatie bedraagt zo'n 90 miljoen frank.

@Voormalig Witte-Huis-adviseur Pierre Salinger zegt dat een kruisraket de oorzaak was van de TWA-crash waarin begin juli 230 mensen het leven lieten. Salinger had ook twee bewijsstukken bij zich: een foto van een amateurfotograaf waarop een kruisraket te zien zou zijn en een copie van het overheidsdocument dat de missiletheorie bevestigt.

@Het Indisch dorpie Rawlapalam werd getroffen door een cycloon. Balans voor de hele Zuid-Oosterse staat Andhra Pradesh: 1000 doden en 18 miljard frank schade.

@De scandalitis die de Belgische politiek teistert neemt onrustwekkende proporties aan. Na de Vlaamse CVP-minister Theo Kelchtermans (de milieuboxen en de partijfinanciering) komen ook de federale CVP-minister Karel Pinxten (onder meer vermeende BTW-fraude) en de VLD-senatoren Stef Goris (politiek machtmisbruik) en Valère Vautman (vermeende poging tot omkoperij) in de schijnwerpers. Als klap op de vuurpijl lieten De Standaard en Het Nieuwsblad als eersten de naam van Elio di Rupo (PS en vice-premier van de federale regering) vallen in verband met een gerechtelijk onderzoek naar pedofilie.

Student Aid ook aan de VUB

Startvergadering woe 11 december

Wat is Student Aid?

Het standaardantwoord op deze meermaals gestelde vraag luidt: "Student Aid vzw is een studentenorganisatie met als doelstelling het sensibiliseren van studenten rond de ontwikkelingsproblematiek".

Klinkt indrukwekkend maar wat houdt dit in? Ieder jaar organiseert Student Aid in verschillende steden een actieweek. Gedurende deze week worden studenten op een vaak ludieke manier geconfronteerd met de problemen waarmee mensen in de ontwikkelingslanden te kampen hebben. Deze acties kaderen binnen één bepaald thema. Eventuele opbrengsten worden besteed aan een project van een NGO (Niet-Gouvernementele Organisatie).

Wat is het thema van dit jaar?

Net zoals vorig jaar is de keuze voor het thema gemaakt op het nationale weekend. Op dit weekend hebben enkele sprekers hun visie op ontwikkelingssamenwerking komen toelichten of hun projecten voorgesteld.

Op het einde van het weekend hebben de verschillende regionale comités samen het nationale thema gekozen:

veiligheid als voorwaarde voor ontwikkeling. Dit thema is gewoon de noemer waaronder de acties zullen plaatsgrijpen. Het staat de regionale comités vrij om dit op alle mogelijke en onmogelijke manieren in te vullen.

Student Aid VUB

In tegenstelling zoals in Leuven en Geel is Student Aid op de VUB nooit een op zich zelf staande organisatie geweest. Het initiatief of de ondersteuning komt altijd vanuit de Studiekring Vrij Onderzoek of UCOS. Dit jaar hebben beide organisaties beslist om samen het voortouw te nemen. Het resultaat daarvan is een startvergadering voor alle geïnteresseerden op woensdag 11 december om 20u in Aula Qb.

Op deze startvergadering wordt de werking van Student Aid uitvoerig uitgelegd (o.a. aan de hand van video's). Er zullen voorstellen gedaan worden om het thema uit te diepen en om activiteiten op te zetten.

Deze bijeenkomst is een must voor diegenen die zich wil inzetten voor de bewustmaking rond de ontwikkelingsproblematiek.

Voor meer informatie?

Student Aid VUB
Studiekring Vrij Onderzoek
Gebouw Y
Pleinlaan 2
1050 Brussel
tel. 02/629.23.28

UCOS vzw
Gebouw Y
tel. 02/629.23.05

Cult(us) & Cultuur

Beursschouwburgproject '97-'98 Cinema d'urgence/ Mission impossible/ Ciné qua non

Cinema d'urgence, en spoed zit er inderdaad achter! Alles draait rond de sinds '89 opgekochte Studio-Arenberg, gelegen in de Arenbergstraat te Brussel (dichtbij de Mort Subite). Oktober '96 sloegen enkele initiatiefnemers, met name de **Beursschouwburg**, **Kino-Trotter** en **On Move-Productions** de handen in elkaar. Allen zijn ze gepassioneerd door film in al zijn uitdrukkingvormen. Kortom, film als expressiemiddel, niet als consumptie-artikel.

Wat zij wensen is de kloof tussen experimentele film en publiek te overbruggen en een samenspel tussen inspiratie, enthousiasme en creatie te kweken. Op zoek naar een geschikte locatie om hun projecten te realiseren, stuiten zij uiteindelijk op de 'oude Arenberg'.

De Arenberg-cinema zag het levenslicht in '35, toen de architect Adrian Blomme een bestaand pand ombouwde tot een modernistische bioscoopzaal. Studio-Arenberg werd berucht om haar alternatieve filmaanbod, een ware 'salle d'art et d'essai', waar menig cinefiet zijn hartje ophaalde. De verantwoordiging was dan ook groot toen de cinema-zaal in 1987 werd gesloten door de Kredietbank (eigenaar van het pand) om er een loods en stapelplaats voor kantoor materiaal van te maken.

Maar droom wordt realiteit. Na overleg met de Kredietbank wordt het op een akkoordje gegooid. De KB stelt het pand gratis ter beschikking aan het initiatief tot eind '98. Dan wordt de zaal opnieuw aangehecht. De Brusselse binnenhuisarchitect Luc Vincent toonde zich bereid om, pro deo, de oude zaal in een mum van tijd weer op te knappen tot een volwaardig cinema-vertrek, dat plaats biedt aan 200 personen. Met respect voor de vroegere architecturale ingrepen en voor de patine van het gebouw.

Het idee om een locatie (die in een vroeger leven een bioscoop mocht genoemd worden) in zijn oorspronkelijke glorie te doen herleven, bestaat echter al langer dan oktober '96. De zes jonge programmatoren die achter het initiatief staan, zijn niet aan hun

proefstuk toe. **Natalie André** (On Move-Productions), **Guenail Breis** (Kino-Trotter), regisseuse **Anouk de Clercq**, **Dirk De Wit** (voormalig coördinator **Stuc, Leuven**), **Kabia Rossini** (Sint-Martinusschool of Arts, Londen) en **Jean-Charles Tatum Jr.** (een globetrotter) zijn allen zeer intens bezig met film- en beeldcultuur. Reeds lang flirt men met de idee een ruimte te creëren waar audio-visuele creativiteit, experiment, filmdiscussies, installaties, performances en tentoonstellingen bij het publiek aan bod kunnen komen.

De filmzaal zal zich met de naam 'Nova' door haar tweejarig bestaan wenen. Hoe het in '98 verder moet met het project kunnen en willen de organisatoren nog niet weten. Van belang is dat het initiatief kan groeien in de geest waarin ze is opgericht.

Nova opent voor het eerst haar deuren eind december. Daarop volgt er in januari een mini-festival, een voorproefertje op wat komen zal.

Vanaf nu tot eind december brengt de beursschouwburg wekelijks een kranje uit waarin het verloop van het project en diverse visies van bewindslieden en participerende bedrijven op het Brusselse cultuurleven, zullen te lezen staan. Wij houden U uiteraard (ook) op de hoogte.

Sofie

Music Maestro!

PMD: Rugged-N-Raw (Relativity Recordings, 12")

Eind jaren '80 legde EPMD de fundamenten van de hip-hop met de albums "Strictly Business" en "Business As Usual". Toen de heren E en P wat op elkaar uitgekeken waren besloten ze beiden wat solo-werk te verrichten. Eric and Parrish were no longer Making Dollars. Eric laat zich nu voluit Eric Serron noemen en fungeert nog hoofdzakelijk als producer van de acts op zijn Hit Squad, o.a. Das EFX en Redman (aka FunkDoctor Spock). Parrish bleef onder de naam PMD de microfoon hanteren en op zijn nieuwe 12" is hij terug met zijn rauwe stem over wel erg vette beats gedrapeerd. Onder andere dankzij het baan- en schiedbrekende werk van de WU en de Britse trip-hopprojecten gaan rappers al een tijdje hun samples buiten de traditionele funk- en jazzgrenzen zoeken. Zo ook hier, waar de sound gedomineerd wordt door een analog klinkend opera-stemmetje.

"I represent the hardcore: Ruff-Rugged-N-Raw. PMD, the mic's my only friend" klinkt het, waarbij hij bijgestaan wordt door Das EFX, die ook nog eens aan het woord komen op de remix, nog vrolijker knallend dan het origineel.

Deze maxi bevat verder nog een (redelijk zwakke) remix, een instrumentaal en op de B-kant kan men kennis nemen van "I Leave Your Style Cramped", een rustige, laid-back track die toch heerlijk swingt.

DAN CURTIN - ART & SCIENCE - 2x (Peacefrog)

Dan is afkomstig uit Cleveland, een stadje dat naar Amerikaanse normen niet zo ver ligt van Detroit en daar citeren we dan meteen één van zijn voornaamste invloeden. Hij heeft zijn eigen platenwinkel in Cleveland en zijn eigen label: Metamorphic. Alsof hij daarmee nog niet genoeg te doen heeft, brengt hij ook nog platen uit op het befaamde New Yorkse label Strictly Rhythm en Peacefrog. Op Peacefrog bracht hij al een aantal maxi's uit samen met 2 van zijn homemates onder de naam Purveyors of fine funk. Deze 'Art & Science' is zijn tweede lp op Peacefrog. De eerste, nu reeds quasi onvindbaar, bevat een soort relaxte techno vol bizarre wendingen en vervreemdende geluiden. Curtin's sound definiëren is geen dankbare taak. Hij weet met zijn sonische excursies éénieder te verrassen, hij brengt ons in verwarring, zet ons op het verkeerde been om ons uiteindelijk al zweetend richting zetel te begeven. 'Art & Science' laat ons een geëvolueerde Curtin horen die het evenwicht tussen vervreemding en toegankelijkheid als geen ander muzikaal weet te vertolken. Extra aandacht voor het laatste

nummer, net zoals op de vorige lp gaat het hier om een rusiger, trager soulnummer, schitterend. Only for those who know (maar laat u hierdoor zeker niet gepasserd voelen).

SEAN DEASON - RAZORBACK - 99 (K7)

K7 hegt een stevige reputatie op te bouwen, ze wisten reeds enkele malen grote namen te overtuigen een mix cd'tje in elkaar te boksen en de traditie wil dat uit het door de artiest geselecteerde materiaal een track wordt samengesteld door de artiest in kwestie, Herinner u de recentste: 'Black baby' door Kruder & Dorfmeister en vooral 'the track' door Stacey Pullen. Razorback is geen mix, maar gewoon de debuutplaat van dit heerschap uit Detroit. Voor een debuut is dit zeker niet slecht en dat de jongen potentieel heeft bewijst hij de hele lp door. Maar u voelt het al, hier unaniem enthousiast over zijn kunnen we niet. De reden: veel tracks klinken als onafgewerkte probeersels. Zijn stijl: een zacht soort techno dat steevast halverwege losbarst door er een tamelijk zware beat te laten inkomen. Een zeer goede track is het technoïde jungle nummer 'The boy to keep in mind, watch out for future productions'.

OCTAVE ONE - IMAGES FROM ABOVE - 99 (430 west)

Octave One, afkomstig uit Detroit, leverde reeds enkele klassiekers af. Octave draait dan ook al een aantal jaren mee in de underground techno-scene. Minimale hoers, minimale promo, minimale info... maximaal muzikaal genot. Opbouwend, seksueel stimulerend & typisch Detroit. Post-Kraftwerkiaanse mechanische beats en schurende geluidjes die ervoor zorgen dat je bewustzijn dit niet

De tandeloze tijd beter zelf lezen

A.F.Th. Van Der Heijden is, zo zegt men, in Nederland een erg populair en bewonderd schrijver. In België is hij relatief onbekend. Om ook in ons land een Mulsch-status te bekomen kwam A. F. Th. van der Heijden de VUB-studenten een tweetal nu vergezelen en tijdens dit samenzijn zou hij wat voorlezen uit eigen werk.

Het eerste uit zijn reeks optredens in het kader van Geletterde Mensen vond plaats in Tongeren en het Beiaug van Limburg had de eer dit te recenseren. Niets dan lof was zijn deel en het zag ermaer uit dat A. F. Th. van der Heijden binnen afzienbare tijd ook wel wat boeken zou kunnen slijten in Vlaanderen.

Een selectie uit van der Heijden's omvangrijke magnum opus zou de aanwezigheid twee uren moeten bevullen. Onlangs verscheen het derde deel uit De tandeloze tijd, een ondertussen vierdelig werk, ook nog voorafgegaan door een proloog, dat in zijn geheel zo een drieduizend pagina's tellt.

De stem van A. F. Th. van der Heijden is niet professioneel getraind en dat is te horen. De Nederlandse schrijver zette het op een monotone en tergend langzaam gemompel waarbij belangrijke dalen van de tekst de mist ingingen. De opeenvolging van fragmenten uit de verschillende boeken die deel uitmaken van De tandeloze tijd hing met haken en ogen samen en de poging om verhaalfragmenten af te wisselen met sfeerbeelden en overpeinzingen van de auteur gaf een zeer verwarende indruk.

Zonder twijfel heeft A. F. Th. van der Heijden reeds een indrukwekkend oeuvre bijgeschreven en verdient hij het een groot schrijver genoemd te worden. De kwaliteiten van deze auteur kwamen echter in deze aflevering van Geletterde Mensen niet tot uiting en deze rondgang langs 's lands culturele centra zal van der Heijden's populariteit niet noodzakelijk vergroten.

hans

onveranderd kan ondergaan. Minimale bespreking, technoheads check it out.

SPACETIME CONTINUUM - REMIT RECAPS, parts 1 & 2 - 2X12" (reflective)

Twee maxi's, deel 1 en 2, verschenen op Reflective, een label gerund door Jonah Sharp gelocaliseerd in San Francisco. Deze twee maxi's bevatten verschillende remixen van een Space Time Continuum nummer. Space Time Continuum zijn eveneens afkomstig uit San Fran en maken een soort abstracte ambient die de laatste tijd meer en meer doorspekt wordt met Drum 'n Bass ritmes. Labels er je ze op kan terugvinden: reflective en het Duitse Fax-label van Pete Nazlook. Bon, deel nummer één bevat twee mixen van Carl - the master himself - Craig. Beiden zijn subliem, let vooral op het ritme dat aangegeven wordt door de hi-hats, ze stuwen je zonder al te veel omwegen recht de hemel in. De B-kant bevat twee andere nummers dan de A-kant, het eerste is nogal swingende techno doorspekt met sweet noisen en het tweede is een drum 'n bass experimental-kinda-thang. Deel nummer twee bevat op de A-kant een meer relaxte trip-hop mix en een sublieme jungle mix, watch the bass dude. De B-kant bevat een Herbert mix, voor wie vertrouwt is met de Herbert - sound weet waaraan hij zich kan verwachten en een Velocette mix. Voor wie een overzicht wenst van de huidige dance-scene zijn deze maxi's een handigheidje, je vindt er zowat alle huidige sub-genres op terug: Drum 'n Bass, Techno, House & Trip Hop. Garantieed quality label.

MILLENIUM - PROZAC - (PIAS)

Prozac, de alom geprezen en verguisde zieleheilbrenger, inspireerde reeds verscheidene muzikanten tot het schrijven van een nummer waarin ze dan hun (hippe) mening kwijt kunnen over het goedge. Maar carrément een lp'tje uitbrengen met als titel 'Prozac', dat is enkel aan de mensen van Millenium besteed. Laat ons het erop houden dat als archeologen deze geluidsdrager binnen vijfhonderd jaar vinden en beluisteren, ze hopelijk een idee zullen krijgen over wat zoets als Prozac teweeg kan brengen of is het gewoon allemaal entertainment? De cd bevat twee mixen van 'Prozac' en een remix van 'too much heaven' van de grote cd 'a civilized world', die vorig jaar werd uitgebracht. Vooral het tweede steekt er met kop en staart bovenuit. Het experiment dat hier wordt aangegaan is jaoe, of kan deze zin helemal niet? Zware beat, disrupting noises, een catchy boodschap gebracht door een door merg en been gaande stem. De sound van de cd is moeilijk te definiëren, maar gaat de richting uit van wat we onder de Bristol-sound verstaan of wat we in onbewaakte momenten Trip-hop noemen. Maar deze cd is vooral veel meer dan dat en echt niet in een hokje te steken. Gun deze muziek a.u.b. eens een luisterbeurt. We want airplay for this tune !!!!!!!

DAVID & HANS

KULTUUR KRANT

trefcentrum Y
dienst cultuur
02/629 23 25

theater

't GEBROED

Salut en lekt m'n pan

In 'Salut en lekt m'n pan' wordt het verhaal geschetst van een groep derigers.

Ze hebben hun doellose, met tegenzin volgehouden en met weinig applaus beloonde banen opgezegd en zich teruggetrokken op een berg aan de rand van de woestijn.

Daar zijn ze op zoek naar de drastische veranderingen die zin moeten geven aan hun bestaan.

In hun overvloedige vrije tijd dissen ze elkaar verhalen op: fantasieën, dromen, herinneringen en parabellen. Een zoektocht van een aantal onafhankelijke individuen naar zaken van blijvende waarde en liefde. Een zoektocht die niet altijd leidt naar de waarheid of zelfs openbaringen, maar soms regelrecht afdaalt in duistere krotten van het eigen ik. Samen proberen ze willens nillens mekaar onderweg tegemoet te komen en zo een mogelijke oplossing te vinden voor het eeuwige vraagstuk dat het leven is.

Het is een spel van aantrekken en afstoten; van tederheid en gruwel, van liefde en haat.

'Salut en lekt m'n pan' gaat over een generatie die gehuisvest is in het oog van de orkaan, waar het bij uitstek windstil is.

Concept : 't Gebroed

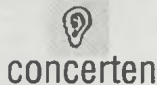
Regie : Peter Van den Begin

Spel : Anne De Wilde & Judo Hoogmartens

Productie : 't Gebroed vzw

Uitvoerend producent: Verenigde Werkhuizen Thassos vzw

woensdag 11 december 1996 - Aula -
inkom 200/300 BF 20u30

concerten

NOBEL OBLIGE

Het Nationaal Orkest van België o.l.v. Dirk Brossé Op 10 december 1896 overleed Alfred Nobel. Naar aanleiding hiervan wordt, als eerbetoon, een programma uitgevoerd waarin een aantal nobelprijs winnaars de lijdraad vormen van een muziekstuk speciaal voor deze gelegenheid gecreeërd.

Prijs: 950 BF/650BF - studenten: 350BF - groepen (20 pers.) -10%
Verkoop: 02/ 629 23 25 & FNAC-Winkels

Woensdag 18 december 1996
Aula Q-20U00

tentoonstelling

FOTOTENTOONSTELLING

Ze dronken een glas, ze pisten een plas en lieten de zaak zoals ze was...

Vernissage: woensdag 4 december 1996 om 19u00

Inleiding: Prof. dr. Willem ELIAS

Plaats: Galery'

Tot en met 24 januari 1997

(gesloten van 23 dec. 1996 t/m 3 januari 1997)
elke werkdag van 11u30 tot 17u00

lezingen

ATELIERREALISME VERSUS PLEINAIRISME

Wij werpen een blik achter de schermen in het atelier en gaan na hoe de kunstenaar in de 19e eeuw leeft en werkt.

Tegelijk trachten wij een antwoord te vinden op enkele vragen: Welke was de sociale status van de kunstenaar in de 19e eeuw? Over welke middelen beschikte hij om een atelier te bouwen?

Woensdag 11 december 1996 14u
voordracht. Plaats Galery'

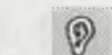

nr 1 nr 2 nr 3

Jetie Polidinië	18u45	21u15	Beurs Falstaff	01u00
-----------------	-------	-------	----------------	-------

Campus Eltarbeek gebouw KZ	19u15	21u45	Campus Eltarbeek gebouw KZ	01u15
----------------------------	-------	-------	----------------------------	-------

Beurs Falstaff	19u30	22u00	Jetie Polidinië	01u45
----------------	-------	-------	-----------------	-------

concerten

VRIJ PODIUM

Onbekend is onbemind. Een gezegde dat in het Kultuurkaffee niet van toepassing is. Naar goede traditie organiseren we tweewekelijks op maandagavond een vrij podium. Concerten, toneel, poëzie, acrobatie, ... alles is mogelijk.

Heb je verborgen talenten die je aan een enthousiast publiek wenst te tonen? Aarzel dan niet en neem contact op met de Dienst Cultuur. Groepen dienen zich op voorhand in te schrijven. Gekruide impro en/of jam behoren nog steeds tot de mogelijkheden.

Bereid je alvast voor op het venijnige beest 'planckenoots' genoemd...

Voor informatie en inschrijvingen Niklaas Van den Abeele 02/ 629 23 26

maandag 9 december 1996
Kultuurkaffee - inkom gratis- 21u

THE ENID (UK)

Pink Floyd meets The Orb meets The Berlin Philharmonic: een betere beschrijving van The Enid is onmogelijk. Atmosferisch en excentriek, romantisch en zweverig, theateraal en ietwat kitcherig: met The Enid is de stap naar de seventies zo gezet! De groep wordt in de UK als 'the biggest cult band' beschouwd, en ook in Amerika en Japan heeft ze een grote schare fans. Het Europese vasteland was tot nu toe nog onbekend terrein, maar met dit concert in het Kultuurkaffee komt daar vast en zeker verandering in. Flower Power met een nineties look: het kan een verrassende ervaring worden...

Robert John Godfrey: keyboards, synthesizers
Alex Tsentides: bas
Grant Jamieson: gitaar
Steve Hughes: drums, percussie

donderdag 12 december 1996
Kultuurkaffee inkom gratis- 21u

WHIM PUNK (B)

De Wolfbanes mogen dan wel 'out' zijn, Whim Punk is meer dan ooit 'alive and kicking'. Goede oude rock, punk en surf in een hedendaags kleedje: dat wordt een avondje swingen geblazen! Samen met oudgedienden Pip Vreede (Wolfbanes, Red Zebra), Frankie Saenen (Scabs) en Steven Janssens (Spanks, Mudgang, Who Dads) bewijst Whim dat de Belgische rock nog bijlange niet dood is. Een stevig concert met veel ambiance: hoe kunnen we 1996 beter afsluiten?

Whim Punk: zang, gitaar
Pip Vreede: bas
Steven Janssens: gitaar
Frankie Saenen: drums

donderdag 19 december 1996
Kultuurkaffee inkom gratis- 21u

Agenda & Aankondigingen

BSG- AGENDA

FILM

ma 9/12
Cyclo VRG-Qb
The Nutty Professor AVSG-Qc
Broken Arrow HILOK-QD
di 10/12
Independance Day OP-Qd
ma 16/12
Dangerous Minds Apia-Qb
Huitième Jour PPK-Qc
Cpoycat BSK-Qd
di 17/12
From Dusk Till Dawn Keps-Qb
Brave heart Farma-Qd
19/12
Strange Days WK-Qb

ZAAL

ma 9/12
PK-cantus
di 10/12
Keps-td
do 12/12
Zangfeest
zo 15/12
LWK-cantus
ma 16/12
Lia-td
di 17/12
HLB-td

JOBSTUDENTEN GEZOCHT

In het kader van het nieuw K.B. op het rookverbod achter het stuur zoekt de rijkswacht jobstudenten om hun kop op de Responsible Young Drivers- affiches te plaatsen, onder de slogan "Ik hou van een vent/griet die niet naar sigarettenfoezel stinkt". Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot de eerste de beste geïnformeerde snor op twee poten. Strekt tot aanbeveling : in het bezit zijn van identiteitskaart.

De rijkswacht zoekt jobstudenten die proefkonijn willen spelen. In overleg met het VEV is er een microchip ontwikkeld die het zou toelaten gedrag- en denkpatronen van de drager te sturen. Er worden 100 kandidaten gezocht om de chip uit te testen. Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot de Responsible Young Drivers. Strekt tot aanbeveling: werkloos zijn.

Guido De Prest zal op 25 april '97 met een zelfgemaakte luchtballon trachten een blauwe vinvis te vangen (voor wetenschappelijke doeleinden) in de Zee van Noorwegen. Guido zoekt jobstudenten die hem willen helpen met het aan wal slepen van de vangst. Geïnteresseerden kunnen zich wenden tot prof. Gosselin.

De beschutte werkplaats "Kultuurkaffee" zoekt jobstudenten om op wekdagen de patiëntjes te luchten. Forse vergoeding. Zich wenden tot Annick.

The Center "Leo Apostel"

invites everybody to the fourteenth of its interdisciplinary seminars in the series "Foundations".

At Wednesday, December 18 at 5 p.m. in room G 022
Vrije Universiteit Brussel, Campus Oefenplein

"The Future of Symbiosis:
Birth of a planetary superorganism"

by
Prof. dr. Joël de Rosnay
(Director of Development and International
Relations
Professor at the Cité des Sciences et de l'Industrie
at La Villette)

"Symbiosis is one of the most fundamental functions of life and the ecosystem. It is a tight association between living species resulting in mutual benefit for the partners. How can we better understand symbiosis and adapt it to the evolution of man, society and developing planetary super-organisms? (...) The major points of the presentation will be the relationship between the individual and the whole, the cooperation and competition between Gaia and the cybiont, the metabolism and nervous systems of the planet

ACADEMOS' AGENDA

5 december 1996

Lezing: "Ultranationalisme. Een Primordiale Verleiding."
VUB (gebouw C 4/303), 10 u.
info: 02/629.25.08 (Prof. dr. E. Degreef)

6 december 1996

Geuzenbal + Vriendeneetmaal OSB
info: 02/735.34.03 (OSB)

12 december 1996

Lezing: "De Wedergeboorte Van 'Eerste Volkeren' in Quebec"
VUB (gebouw C 4/303), 10u.
info: 02/629.25.08 (Prof. dr. E. Degreef)

13 tot 15 december 1996

Bezoek: "tentoonstelling Spillieaert - Oostende"
info: 02/629.20.77.-20.17.

14 december 1996

Studiedag: Afgestudeerden VUB
VUB, Aula Q

18 december 1996

Concert: Nobel Oblige
VUB, 20u

19 december 1996

Lezing: "De School als monoculturele processor"
VUB (gebouw C 4/303), 10u.
info: 02/629.25.08 (Prof. dr. E. Degreef)

Vooruitblik

In de volgende Moecial zullen we academische en geo-politieke pensels tot het absolute minimum beperken en ervoor zorgen dat u wat te doen heeft tijdens de kerstvakantie

Niet te missen !!!

De literaire Moecial !!!

Eén of meer van de volgende kwalificaties zijn u op het lijf geschreven:

☎ telefoneren, ☑ informeren, ✉ schrijven, ☎ telefoneren, ☑ koffie-zetten, ☑ tracteren, ☑ worden haken, ☑ deuntjes buiten?

Zo ja, kom dan eens kennis maken met onze redactie, wij vergaderen elke donderdag om 20u. Wij houden altijd drank en versnaperingen klaar.
Ons exploitie oord bevindt zich in het Gebouw Y naast K&G.
tel. 02/629.23.38

De Moecial

Tweewekelijks studententijdschrift van de VUB in samenwerking met het Brussels Studentengenootschap, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur.

Pleinlaan 2, 1050 Brussel
Gebouw Y

tel. 02/629.23.38
fax 02/629.23.62

Coördinator

Thierry Serrien

Vice-Coördinator

Sven O

Redactie

David, Sven, Thierry, Ruben, Eljze, Marjan, Sofie, Domenico.

Medewerkers

Dirk, Jeroen, Dimitri, Seppe, Haroun, Sjoonie, Tom, Sami, Hans, Anna, Frank

Illustraties

Jeroen, Archief

V. U.

Domenico Vaccaro
Pleinlaan 2, 1050 Brussel

De Redactie is niet verantwoordelijk voor artikels van het BSG en VO